

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio, 44103. Telephone: 431-6344

XLIX

Birželis — June 19, 1964

Nr. 71

ILIustruotas tautinės minties lietuvių laikraštis

KOMUNISTŲ RŪPESČIAI

CHRUŠČIOVAS PRASĖ TITO PADĖTI IŠLAIKYTI VIENYBĘ KOMPARTIJŲ TARPE, KURI MASKVAI DAVUS SATELITAMS LAISVĖS RANKAS ŪKINIUOSE REIKALUOSE, ATSIDURĖ PAVOJUJE. — CHRUŠČIOVAS AIŠKINA, KAD TAI ATSIKĖ DĖL TO, KAD SPAUDIMAS IŠ IMPERIALISTŲ PUSĖS SUMAŽĖJĖS.

Vytautas Meškauskas

Staigus Jugoslavijos valdovo Tito vizitas Chruščiovui sukėlė daug kalbų politinių stebėtojų tarpe. Mat, tas vizitas nebuvo iš anksto numatytas, nors Tito ir viešėjo visą savaitę Suomijoje. Tik Chruščiovui primygtinai prašant, Tito trumpam iš Suomijos užsuko į Leningradą, kur buvo iškilmingai sutiktas. Teigiama, kad

Chruščiovui reikalinga buvusio sukilėlio prieš Staliną pagalba susitvarkyti su sovietų satelitais. Tie dabar esą taip pakėlę galvas, kad britų darbo partijos užsienio reikalų ekspertas Patrick Gordon Walker, ką tik grįžęs iš Rumunijos sostinės Bukarešto, pareiškė: "Šiuo metu Rytų Europoje Chruščiovas turi reikalo su šešiais de Gaulle" -- suprask: su savo satelitais jam taip sunku susikalbėti, kaip vakariečiams su ilguoju prancūzu.

Satelitų "atsipalaidavimas" nuo Maskvos prasidėjo 1960 metais ūkinėje srityje. Maskva bandė suorganizuoti kažką panašaus į Vakarų Europos Bendrąją rinką, tačiau rumunų kompartija, kurios kraštui, pagal bendrą planą, buvo numatyta ir toliau likti žemės ūkio produktų gamintoju, pasiūlydė ir nutarė kurti pramonę. Dėl įvairių susidėjusių priežasčių Chruščiovas į tokį "sukilimą" pažūrėjo pro pirštus ir netrukus ūkines priemones pasėkė ir maištas kultūrinėje srityje -- rusų kalba nustota dėstyti mokyklose kaip privalomas dalykas.

Pats Chruščiovas tokią įvykių raidą taip aiškino Miskolco (Vengrijoje) aukštosios technikos mokyklos studentams:

"Kai audra siaučia, žmonės laikosi krūvoje. Bet kai saulė pasirodo, jie vėl išsiskirsto. Taip yra ir politikoje. Kol mums grėsė imperializmas, mes laikėmės kartu. Bet kai tik grėsmė sumažėjo, kiekvienas kartoją: mes ir patys išsilaikysime. Imperialistai tokias tendencijas palaiko. Vieniems jie pasiūlo avansų, kitiems kreditų, o tretiesiems tik pažadų, sakydami: jei būsi geras, mes tau ką nors duosime. Deja, ir tokie tušti pažadai savo padaro!"

Iš tikro gi, sovietų satelitais padarino ne Vakarų pažadai, bet pašlijusi sovietų ūkinė būklė ir santykiai su kinais. Dėl to Kremlius turėjo duoti laisvesnes rankas savo satelitams. Žinia, satelitai valdo tų kraštų kompartijas, kurios gerai žino, kad jų kraštams gavus laisvę, tučtuojau pasibaigs ir komunistų valdžios dienos. Todėl Kremlius dar tikisi išlaikyti savo įtaką geruoju.

Tam tikslui į Leningradą ir buvo iškviestas Tito, kad parodžius, jog ir visai "nepriklausomas" komunistinis kraštas palaiko draugiškiausius santykius su Maskva. Po keturių valandų pokalbio Chruščiovas ir Tito paskelbė komunikatą, kad jų pasikalbėjimas praėjęs "nuoširdumo, broliško draugiškumo ir abipusio su-

pratimo atmosferoje".

Toje atmosferoje, pagal birželio 17 d. Der Spiegel, Chruščiovas prašęs Tito paveikti Rytų Europos valstybes, ypač Rumuniją, su kuria Jugoslavių palaiko glaudžius ūkinius santykius, kad tos per daug nesitikėtų naudos iš Vakarų. Tuo tarpu birželio 19 d. Time samprotauja, kad Chruščiovas prašęs Tito paveikti netik Rytų Europos, bet ir kitų kraštų kompartijas palaikyti Maskvos pusę ginčė su Kinijos komunistais. Chruščiovas norėtų, kad kompartijų kongresas Maskvoje pasmerktų Raudonąją Kniją. Tačiau su tuo sutinka tik 50 iš esamų 90 kompartijų. Daugelio kraštų komunistams nesantaika tarp Maskvos ir Pekino patinka, nes tuo būdu jie gauna pagalbos iš abiejų pusių.

Kaip ten bebūtų, Jugoslavijos santykiai su Sovietų Sąjunga niekada nebuvo tokie geri kaip dabar. Tai parodo ne tik Tito vizitas, bet ir neseniai buvusi sovietų karinės misijos, su pačiu krašto apsaugos ministru maršalu Malinovskiu priešakyje, dešimties dienų viešnagė Jugoslavijoje.

NAUJA REZOLIUCIJA LIETUVOS LAISVINIMO REIKALU

Kongresmanas John V. Lindsay įnešęs naują rezoliuciją Lietuvos laisvinimo reikalui.

"Visi amerikiečiai turime jausti pareigą padėti Lietuvai ir kitiems Pabaltijo kraštams atgauti laisvę ir nepriklausomybę", — kalbėjo kongresmanas John V. Lindsay (R. — N. Y.), įnešdamas naują rezoliuciją Pabaltijo kraštų laisvinimo reikalui. Rezoliuciją išrūpino dr. Juozas Kazickas, didelis rezoliucijų žygio rėmėjas ir kongresmano J. V. Lindsay bičiulis.

Lietuvos generalinis konsulas New Yorke Jonas Budrys, buvęs Klaipėdos sukilimo vyriausioju vadovu, šiais metais sulaukęs 75 m. amžiaus, šeimos tarpe: kairėje ponė Budrienė, dešinėje sūnus ir marti. Vyt. Maželio nuotrauka

Jonui Budriui 75 metai

E. SIMONAITIS

Mažosios Lietuvos Tarybos Pirmininkas

Kai daug lietuvių patriotų, kurie yra nusipelnę lietuvių tautai ir Lietuvos Valstybės naudai, minimi, negalime praleisti Joną Budrį, Lietuvos Generalinį Konsulą New Yorke. Jam suėjo dabar 75 metai.

Mažajai Lietuvai Jonas Budrys ypatingai yra nusipelnęs. Jis buvo Klaipėdos krašto sukilėlių vadas.

Klaipėdos Kraštas buvo atskirtas nuo Vokietijos su aliantų valstybių įsipareigojimu, kad jis bus prijungtas prie Lietuvos Valstybės. Atvyko aliantų atstovai, prancūzas Petisnė, kuriam buvo laikinai pavesta aliantų valstybių vardu eiti suvereno pareigas. Deja, prancūzas Petisnė pasirinko visai kitą politinįėjimą. Paryžiaus favoritas buvo lenkai, nuo caro "nukentėję". Už tai ten buvo norėta visus lenkų sapnus išpildyti. O tas sapnas, padaryti iš Klaipėdos Krašto Freistaatą, kuriame vadovautų prancūzai su lenkais. Aukštasis Komisaras darė viską, kad gyventojus nuveiktų prieš Lietuvą.

Lietuviškos organizacijos nesnaudė. Pakėlė triukšmą pasaulio spaudoje. Sulaukta reakcijos. Ambasadorių Konferencija nutarė ieškoti kelio išeičiai. Buvo pakviesti visi Klaipėdos Krašto organizacijų atstovai ir tokie, kuriuos p. Petisnė ad hoc sugalvojo, į Paryžių. Ten buvo lietuviai, pasisakę už prisijungimą prie Lietuvos, vadinamieji "memellaenderiai" -- už Freistaatą Memel.

Aliantų atstovų komisija pareiškė, kad delegatai gali vykti

namo, greit būsiąs sprendimas praneštas.

Toks pareiškimas buvo mums, dalyviams, aiškus pavojingas.

Sugrįžę iš Paryžiaus, buvome rimtai susirūpinę dėl Klaipėdos Krašto ateities. Atsilankė į Klaipėdą Jonas Budrys pasiinformuoti apie padėtį. Susitikome, susipratome. Bet tai dar mažai. Reikėjo išjudinti Klaipėdos Krašto lietuvių patriotus ir bičiulius iš Didž. Lietuvos. Bet visi suprato, kad reikia imtis žygių, kitaip Lietuva liks be Klaipėdos ir uosto. Sudarėme Lietuvių "Gelbėjimo Komitetą". Mes manėme Mažąją Lietuvą politiškai "gelbėti", o kiti -- iš pradžios ir M. Jankus -- manė, kad čia vyksta tik medžiaginė pagalba.

Freistaato pavojų reikėjo pašalinti. Liko tik pasirinktas sukilimas.

Jeigu apie sukilimą buvo rimtai galvota, tai dar rimčiau buvo susirūpinę apie vadą. Buvo numatyta nemaža kandidatų. Deja, daug jų atsakė, tai būtų rizika per didelė, arba statė nerimtus sąlygų.

Jonas Budrys sutiko. Sukilimo vadui reikėjo daug sunkumų nugalėti. Prancūzų kariai buvo gerai ginkluoti, o mes sukilėliams galėjome duoti tik šautuvą ir rankinių granatų. Bet kiek buvo dar kitų sunkumų. Buvo karštagalvių. Jeigu pagal jų norą būtų daroma, tai be didesnio kraujo praliejimo nebūtume apsiėję. Buvo neišmanėlių, kuriems reikėjo viską paaiškinti, juos pamokyti. Buvo ir bailių, kurie svyravo arba net nuo fronto pabėgo. Reikėjo juos drąsinti. Šiuos sunkumus J. Budrys mokėjo puikiai nugalėti. Jis buvo ramus, šalto kraujo, sumanus ir kur reikėjo, griežtas. Be to jis parodė daug diplomatiškų gabumų. Ažin jo gudrumui, buvo išvengtas didesnis lietuviško kraujo praliejimas. Kada visas kraštas jau buvo paimitas ir Klaipėdos miestas apsuptas, J. Budrys dar slūstė pas prancūzus parlamentarai. Vienas iš jų buvo Lepertas, kuris dabar gyvena Chicagoje.

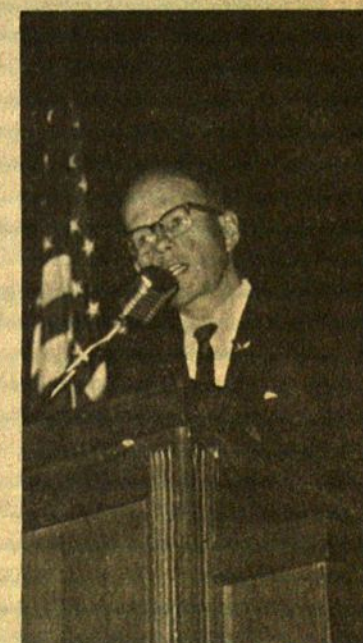
J. Budrio diplomatiški gabumai pasireiškė ypač per derybas su prancūzais. Reikėjo prancūzų kartumenei izoliuoti. Reikėjo "iškviešti" Lenkijos konsulą Szarotą, kuriam į "pagalbą" atvyko lenkų karo laivas "Pilsudskis".

Prisimintinas dar vienas epizodas. Prancūzai dar mandravodami reikalavo pasiduoti, nusi-

ginkluoti. Budrys jiems griežtai pasakė: "Pasirinkite taiką ar kovą. Sukilėliai yra visam pasiruošę". Tada prancūzų reikalavimai labai sušvelnėjo. Buvo su jais tartasi dėl sukilėlių paleisti. Budrys sutiko. Bet jis minėjo daug didesnių sukilėlių skaičių. Buvo susitarta dėl tokio skaičiaus, kurio iš viso neturėjome.

Man, kaip artimam bendradarbiui, teko ypatingai stebėti J. Budrio veiklą laisvinant Klaipėdos Kraštą. Prisilaikant viso neišalkumo, galu tik pasakyti, kad J. Budrys buvo drąsus, sumanus, gudrus. Dėl to Klaipėdos Krašto išlaisvinimas taip gerai pavyko.

Mažosios Lietuvos Taryba, minėdama jo sukaktį, Jam reiškia giliausią pagarbą ir padėką. Kartu ji dėkoja ir visiems sukilimo dalyviams ir reiškia ypatingą pagarbą sukilimo metu žuvusiems.

• Adv. Julius Smetona, ALT Clevelando sk. vice-pirmininkas bus vienu pagrindinių paskaitininkų Washington rengiamoje Lietuvių Dienoje.

Adv. J. Smetona aktyviai reiškiasi lietuvių visuomeninėje veikloje, ypatingai pasižymint ten, kur yra konkretus reikalas ir kur negaištame daug laiko posėdžiaujant.

Mūsų krepšinio rinktinės kelionei paremti jo vadovaujamas komitetas trumpu laiku surinko 1,500 dol. — daugiau, nei iš clevelandiečių buvo prašoma.

Prez. Johnson Clevelande

* PREZIDENTO JOHNSONO vizitas Clevelande, trukęs tik apie porą valandų, sužadino apie ketvirties milijono šio miesto gyventojų entuziazmą. Trumpoje kelionėje į rotušės salę, kur jis pasakė kalbą komunikacijos unijos darbininkų konvencijai, visi stengėsi iš arti pamatyti besišypsantį prezidentą, paspausti jo ranką. O niekas taip lengvai neatsiduso prezidentui išvykus, kaip saugumo pareigūnai, kurie negalėjo jo sulaukyti nuo populiarumui reikalingo maišymosi publikoje.

Savo kalboje prezidentas iškėlė tautos pažangos kelią į gerbūvį. Tai esanti ne vienos grupės ar partijos programa, bet visos tautos siekis. Unijų darbininkams pritaikytos mintys prieš šviesą ateitį -- kuri būsianti geresnė, nei praėjusi.

* TEXAS VALSTIJOS respublikonų delegatams partijos konvencijoje pasisakius už kandidatą į prezidentus Goldwaterį, šis teoretinškai jau turi daugiau negu reikšmą nominavimui balsų.

Ne visų delegatų balsai yra saistantys, todėl Goldwateris dar negali būti visiškai tikras nominacija.

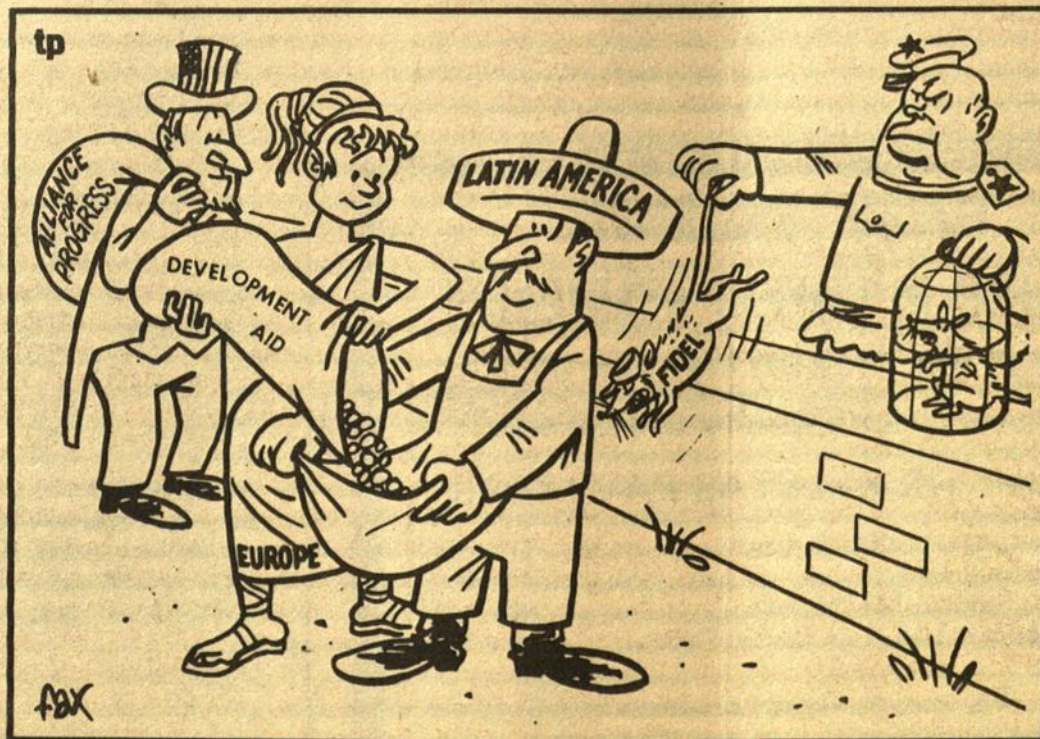
Texas delegatų konvencijoje jis įspėjo, kad norint laimėti rinkimus lapkričio mėn., respublikonai privalo jungtis prieš demokratą, o ne prieš savuosius.

* GUB. SCRANTONO rinkiminis štabas tvirtina, kad Goldwateris turi tik 118 (iš 1,238) delegatų balsų, saistancijų įstatymais. Kiti yra saistomi tik valstijos partinės vadovybės instrukcijų.

* MASKVOS — PEKINO ginčas pasiekė komunistų šeimias. Indijoje T. V. Thomas, Maskvai simpatizuojas Keralos valstijos ministras, pralaimėjo rinkimus, pristigus vieno balso. Jo žmona pabalsavo už Pekinui palankų kandidatą.

* VARŠUVOS PAKTO satelitai laukia sušaukiant konferencijos, kurioje būtų pirmoje eilėje sprendžiamas Rumunijos nepaklusnumas Maskvos direktyvoms.

* JAV VYRIAUSYBĖ, karštai sveikindusi naują Brazilijos sukilėlių vyriausybę, šiandien jau rodo "rimtą susirūpinimą liberalinių pažiūrų politikų persekiojimais".

Kiekvienas duoda ką turi!

BIRŽELIO GEDULAS

... Nedaug tereikia žmogaus laimėti: šilimos savojo židinio, tiktai kelių brangių žmonių artumo, užtikrinto kasdienės duonos kėsnio, ramybės savoje pastogėje, teisės galvoti ir kalbėti mažam draugų būrely, dirbti savo darbą; vaikystėje žinoti, kad mamos globojanti ranka vis kelia lygins; jaunystėje save ir savo širdį atverti kitai širdžiai; senatvėje matyti savo amžiaus darbą, kaip žalią medį, kituose išbujojusį, po juo išsėtis nebesirūpinant užtikrintam, kad, varpui skambinant, savų vaikų ranka akis užmerks.

Per istorijos šimtmečius žmogaus ieškota šitos laimės, už ją kovota, mirta, jai aukotos, ją įvairiais vardais vadinta: Žmogaus teisėmis, laisve. O Dievžmogis nuo kryžiaus medžio prieš dvidešimt amžių pasaulį meilės išmokino. Šiandien, be rodo, bereikty džiaugtis praeito laiko darbo vaisiais ir kurti ateitį -- ramybėje, taikoje, supratime ir meilėje.

O šiandien minime skriaudas ir neteisębę ir tuos visus, kurie nuo savo slenkščio atplėšti, vienatvėje mirė; ir tuos, kurie palaužti ir pasenę iš išstrėmimo grįžę neberado savo lizdo; ir tuos kurie pasaulyje pasklidę, savęs pametę dalį, tebegyvena ilgesy savosios motinos, bičiulio ar svyrančio pakelės beržo.

Nelaimė mūsų nedramatiška -- mažos tautos: pasaulis jos nežino ar pamiršo; ir mums, kurių širdyse jau apgijusios žaliosios tik randai ir kasdieninės pilkumos apdulintas jautrumas, be rodo, beliko pamažu pasenti ir išmirti, ir nebedrumst savais prisiminimais daug laimingesnio šiandienos jaunimo. Kai kalbam svetimiems, tai taip neįdomu, iš mandagumo klausoma, suabejojama, dažnai ir (akies nuneigiamas: tai buvo taip seniai; ir kas per dvidešimt kelis metus nelaimės nepatyrė -- kodėl gi tos seniausios nepamiršti ir negyventi tuom, ką neša dabartis; be to, politiniuose sukrėtimuose juk be aukų neapsieinama -- ir

ELENA ŽIŽIENĖ

Anzac'ai iš užjūrių gi ne visi namo sugrįžo; o Nūrnbergo teismas ne tiek baisybių yra parodęs -- jas dar ir filmuose teb rodoma vaikų pagaudinimui ir pamokymui; o ar prisimenate Hirošimą? Be to, jei jau tos tolimos mažos tautos gyventojus suimtus vežė iš namų, taigi, tur būt, kuo nors jie buvo nusikalte. O gal gi taip reikėjo dėl jų paties labo: spaudoj skaityta aiškinimų nemažai, kad ir Rytuose kolonistams geresnės žemės ir platesnių galimybių teikta... Kai kalbame saviems vaikams, tai taip jiems tolima ir vos suprantama. Iš pagarbos tėvų nusiminimui išklausa, pagailima ir vėl pamirštama. Ir kas jiems nepažįstamos bobutės sielvartas ar niekad nematyty pusbrolių našlaitiškas likimas. Taip tolima, taip svetima ir taip neįdomu, palyginus su kasdien girdimais pasaulio progreso naujais laimėjimais ir su jaunystės džiaugsmo spalvomis išmargintom dienom.

Tačiau, štai minime, ir kol gyvi minėsime, baisias birželio dienas po Lietuvos pilku dangumi. Jau buvome pakėlę dvyliką mėnesių svetimos okupacijos pažeminimo ir skriaudimo: tėvų palikta žemė jau buvo atimta; jau duonos stigo; vardai žmonių, kuriuos nuo mažumės mylėjome ir gerbėme, keiksmazodžiais pavirtę, buvo garsinami jau miesto aikštėse mitinguose, o tų žmonių veidai karikatūrom puošė plakatus; eilė pažįstamų, bičiulių, artimųjų jau buvo dingę neprieinamų kalėjimų rūsiuose; spaudoj per radiją, viešoj kalboj jau buvo prisiųdyti iš visko, kuo tikėjome ir ką branginom. Tačiau dar ir tada nebuvo vilties pametę. Tikrai labiau patyrę, protingieji, buvo supratę bendros nelaimės visą dydį. Kas žuvo, žuvo. Apie slaptųjų tarymų baisumą laisvieji teisėgirdome vėliau. O prokartėm atrodė, kad nors ir pasikeitęs, gyvenimas vis eis savoja. Kartais ir savi suabe-

jodavom, net pagalvodavom, kad gal tikrai tik mūsų pačių siaurumas ir atsilikimas mums trukdė džiaugtis naujų laikų "laimėjimais". Gi tiek per tuos metus prigarsinta, prišaukta, pridainuota apie išlaisvinimą, naują laimę, naują saulę, žmonių lygįbę, meilę žmogui, šviesesnę ateitį.

Paskui, staiga, birželio viduryje, per tris dienas, be teismo, be pakaltinimo, be sprendimo, keturios dešimtys tūkstančių lietuvių paversta paskutiniais nusikaltėliais ir gyvulių vagonuose negrįžtamai išstremta iš namų. Keturios dešimtys tūkstančių -- tai lašas jūroje tarp pasaulio milijonų, tačiau tai visas miestas, tati didžiulis skaičius mažoje tautoje, palietęs draugą, brolių ir kaimyną. O ir nepalietusių dienos buvo suskaičytos, nes gi ir jų vardai jau buvo pasmerktųjų sąrašuose. Keturios dešimtys tūkstančių. O kiek dar latvių, estų, kiek kitų. 40.000 -- lašas tarp pasaulio milijonų. Nedaug palyginus ir su kacetų pečiūose sudėgintais nelaimingais žydais. Tačiau kiekvienam žmogui duotas tikrai vienas gyvenimas, ir mirtį tikrai savo kiekvienas turi pasitikti, ir skausmas, sielvartas ir džiaugsmas matuojamas tikrai pavienio žmogaus išgyvenimo mastu. Nelaimė ta pati, ar ji išrinkta vieną, dešimtį ar ir milijonus.

Taip, saulei nusileidus, po ilgos dienos darbo, tikininkas su šeima klaupti giedoti birželinę. Subeldė į duris. Vidū suėjo neįjaukams veido vyrai: Įsakymas: išvežami. Pakuokitės! Kodėl? Ir kas? Ir kaip? Įsakymas! Pakuokitės! Iš paciento vėliau grįžęs gydytojas ruošėsi poilsui. Lauke subirbė mašinos, į duris beldžiasi. Įsakymas! Kelk vaikus, žmonai! Pakuokitės! Žmonos nėra, pas motiną svečiuojasi... Nėra laiko laukti, kelk vaikus, pakuokitės! -- Bet jie tikrai svečiai, tik aš čia gyvenau, jie ne iš čia... -- Nesvarbu. Visi pakuokitės -- pusė valandos. Bobutė keturių vaikėlių saugot pasilikus. Į duris beldžiasi -- Įsakymas, pakuokis, ruošk vaikus. -- Bet kaip tėvai? kaip jie žinos? kaip ras? -- Įsakymas! Pakuokis, ruošk vaikus...

Buvusį turtingą ir benamį kampininką; profesorių ir kunigą ir beraštį; jaunystę ir sveikata trykstantį žaliūną, paliepusį senelį ir gimdyvę moterį; vaikus; paaugusius, mažus, ant rankų -- po automobilio palangėje užimo, po į duris garsaus beldimosi vis lankę vyrai neįjaukiais veidais, įsakymą skelbė, pakuotis liepė.

Baisiųjų Birželio įvykių minėjimas Chicagoje. Viršų Jaunimo Centro kanklininkės, vadovaujamos Kirvalytės, išpildžiusios dalį meninės programos. Apačioje minėjimo dalyviai. A. Gulbinsko nuotrauka

Paskui laipino į sunkvežimius ir vežė iš namų. O kai žinia pasklido, į geležinkelio stotis savųjų artimų ieškoti bėgo nelaimingi žmonės. Ten rado eiles nepraeinamos sargybos, ten matė gyvulinuose vagonuose sausakimšai sugrūstus žmones, maldaujančius vandens vaikams ir alpsantiems. Tik negalėjo to vandens paduoti. Kiek rankų tiesėsi iš raudančios minios su pakietėliais, duonos kepalu. Tik veltui. Mat, liaudies priešus vežė, nusi-kaltėlius. Vėliau, kai po dviejų dienų, su naujos okupacijos pradžia vežimai baigėsi, tikrai viena kita žinėle pasiekė namie palikusius: kas traukinį stotyje matęs, kas prie geležinkelio, pakelėje į Rytus, išmestą laiškėlį radęs: kelis žodžius ant popiergalio, ant papirusų dėžutės. Iš tų žinių viena rauda aidėjo: važiuojame į Rytus, vaikai atskirti, nežinome, kur vyrai, žmonos, mantos nebeturime, alkanai, trokštame.

Paskui per tris metus naujosios okupacijos, per karą, poka-

ri, kiek priraudota, kiek rožančiaus eilių prikalbėta žinios belaukiant. Tikrai veltui. Tikrai po eilės metų, kton pasaulio pusėn iškeliavus, laikams ir valdžioms pasikeitus, ir vėl susižinota, susirašyta -- su tais, kurie išliko. Išgirdome, kaip neapgyvendintuose, sniego uždengtuose Rytuose dvidešimtojo amžiaus vergų stovyklos kurtos, kaip skudurais pridengti žmonės Sibiro žiemėje mišką kirtę, badavo, šalo, mirė. Kaip kaikurie, laimingieji, po dešimt metų grįžo į namus be kojų ar be plaučių. Kaip tik namo sugrįžę, teisgirdo, kad ir jų žmonių Sibire būta, ar kad ir jos ten pasimirusios. Paskui ir dar vis metai plaukė, jaunimas augo -- naujieji žmonės, kuriems gyvenimas vis pilnas pažadų, kaip ir šitiems, kuriuos anam biržely vežė. O jie, bekojai ar beplaučiai, ar tikrai šiaip sugriuvę, pamažu miršta savo gyvenimo skriaudos nebeatitaisė.

Keturios dešimtys tūkstančių mūsų brolių! Juos minime pasaulyje pulkiam savais laimėjimais, kur išmintis žmogaus ertves pasiekus ir apvaldžius, skubėdama su šviesos metais ir skaičiuodama vis milijonų milijonais, nevisados beturi laiko pažinti brolio sielvartą, ar jo džiaugsmu dalintis; pasaulyje, kuriame kalbama tiek daug apie vidurkius, procentus, kreives, kad atskiras žmogus, o ir maža tauta, ar juodaspalvė rasė vidury balto kontinento -- nebeatrodo svarbūs. Mes minim savo išvežtuosius su protestu prieš jų ir mūsų skriaudą. Mes minim juos, kaip simbolį žmogaus nužmoginimo, kurį ir laisvame pasauly mums šian-dien primena vis Alabamos negrai. Minėdami juos šaukiame, kad ir šiandien, tarp galingų mašinių, žmogus žmogum tegali būt mylėdamas, kad, savo skriaudą

prisimindami, mes trokštame, kad ji visur pasauly baigtus, kad ateities žmogus žmogaus nebeskriaustų.

("Mūsų Pastogė")

CAPE COD

CRAIGVILLE BEACH

VASARVIETĖ "JŪRA"

praneša, kad vasaravimo sezonas prasideda birželio 15 d. "JŪRA" randasi West-Hyannis port'e. Marie Ave., tik ketvirtis mylios nuo žinomo šiltosios srovės Craigville paplūdimio. Graži, rami aplinka, geras lietuviškas maistas ir jaukus kambariai suteiks kiekvienam vasarotojui gerą poilsį. Su užsakymais kreiptis:

O. SLEPAVICIENĖ

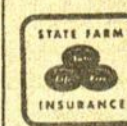
P. O. Box 307

Centerville, Mass. 02632

Telefonas: Hyannis,

Code 617, 775-1146.

SKAITYK IR PLATINK DIRVĄ

STATE FARM
MUTUAL
AUTOMOBILE
INSURANCE
COMPANY

THE BEST

FOR LESS!

Frank Zapolis

3208 1/2 W. 95 St.

CHICAGO,

ILL., 60642

Phone:

G. Arden 4-8654

DIVIDENDUS MOKAME KAS 90 DIENŲ!

KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

PINIGAI PADĖTI IKI KIEKVIENO MĖNESIO 15-TOS DIENOS, NĖS DIVIDENDŲ NUO PIRMOS MĖNESIO DIENOS.

4 1/2% PRISIŪSIME DIVIDENDUS KAS 90 DIENŲ ANT INVESTAVIMŲ.

ŠIAS SĄSKAITAS YPATINGAI REKOMENDUOJAME PENSIONIERIAMS, KURIEM PROCENTAI YRA SVARBŲ GAUTI DAŽNIAU, NĖS IS TO PRAGYVENA.

ST. ANTHONY SAVINGS
& LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill.

JUOZAS F. GRIBAUŠKAS,

sekretorius

Chicago Phone: 242-4395; Suburban Phone: 656-6330

SIUNTINIUS Į LIETUVĄ, TAIP PAT IR MAISTĄ SIUNČIA

licenzijuota lietuvių įmonė, registruota
U. S. Department of JusticeCOSMOS PARCELS EXPRESS
CORP.

Marquette Gift Parcels Service

3212 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Tel. CA 5-1864

2439 West 69 St. ir 2608 West 69 St.

Chicago, Ill. 60629. Tel. WA 5-2737

DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų
Lietuvoje pageidaujamy prekių PAPIGINTOMIS
KAINOMIS.Akordeonai, siuvamos mašinos, skalbimo mašinos,
automobiliai, pianinai, motociklai iš Europos ir Sov.
Sąjungos sandėlių.

Vedėjai E. & V. Žukauskai

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNIOJE

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. STREGA — Liqueur, Import. from Italy... 5th \$5.75
2. KRON BRANNVIN AQUAVIT švediška... 5th \$3.98
3. NAPOLEON Vermouth, Import. from France... 5th \$1.19
4. Popular GERMAN VSOP Brand... 5th \$1.69
5. PORT. SOUTHERN, RHINE Wine... 5th \$.69

6. ST. REMY BRAND, Import. from France... 5th \$3.98
7. LIEBFRAUMILCH Wine... 5th \$.98
8. BORDEAUX Wine Red or White... 5th \$.98

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

Kas tik turi gerą skonį
Viską perka pas Lieponį!

Lietuvių Prekybos Namai

FURNITURE CENTER, INC.

Vienintelė lietuvių prekybos įmonė Amerikoje, parduodanti importuotus ir vietos fabrikų baldus, kilimus, namų įrengimus; televizijos ir Hi-Fidelity bei Stereo aparatus. Be to, pardavinėja baldus biznio įstaigoms, vasarvietėms, moteliams ir viešbučiams. Dovanai sudaromi specialistų dekoratorių planai.

FURNITURE CENTER, INC., ČIKAGOJE

6211 So. Western Ave., Marquette Parke

Tel. PROspect 8 - 5875

3207 So. Halsted St., Bridgeporte

Tel. VICTory 2-4226

Abi krautuvės atidarytos pirmad. ir ketvirtad. nuo 9 val ryto iki 9 val. vakaro, kitomis dienomis nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 12 val. iki 5 val. atidaryta tik Marquette Parko krautuvė.

DIRVA

THE LITHUANIAN
NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO. 44103
TELEPHONE: 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.
Published every Monday, Wednesday and Friday except in case
of Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiurberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Išleina: pirma-
dieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja:

Jonas Čiurberkis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.
Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas,
R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

MINTYS IŠKELIAUJANČIŲ ! ANAPUS...

Ižengus į antrąjį dešimtmetį, naujųjų imigrantų eilės ėmė sparčiai retėti, išlydint į amžinybę dar palyginamai jaunus draugus.

Bene paskutinis iš jų gyvuosius paliko Ignas Vilėniškis iš Bostono, Mass., kurio rašyti žodžiai pasiekė mane beveik jo paskutinės kelionės šioj žemėje išvakarėse. Tai skirtingi nei ligi šiol laikraščiuose cituoti mirusių laiškai.

Vėlonis buvo plačių užsimojimų, aiškių sprendimų ir šakotos visuomeninės veiklos žmogus, kurio žodžius ir planus lydėdavo darbai. Jis, be daugelio kitų organizacinių pareigų buvo ir Lietuvos Nepriklausomybės Fondo Bostono Atstovybės pirmininkas, kuris aukščiau minėtam laiške, diskutuojant tolimesnius LNF planus, rašė: -- Laisvės Kovų Dainų knyga yra istorinis dokumentas. Šiuo medžiagos surinkimu, knygos išleidimu Lietuvos Nepriklausomybės Fondas užsipelnė didelę pagarbą dabartinėje kartoje ir svarbų vaidmenį lietuvių išeivijos istorijoje. Reikėtų silyti, kad LKD (traukti) iš savo kursą visos lituanistinės mokyklos. Manau, kad artėjant birželio liūdnųjų įvykių sukakties dienoms, pravartu priminti spaudoje visoms mūsų organizacijoms aukščiausiai minėtu leidiniu aprūpinti visas artimiausias lituanistines mokyklas. Tai didelė proga dabar, kada ši knyga yra atpiginta iki 5 dol. ir gaunama Dirvoje".

Vėlonio minčių prasingumą beveik tuo pačiu laiku patvirtina pačių jaunųjų tam leidiniui dėmesys, apie kurį "Skautų Aidas" š.m. 3-me numery taip rašo:

"Žūbūntinių kovų atvangomis, kraupiuose mirties šešėliuose gimė šios neviltingų Lietuvos laisvės kovų dainos. Gdžioj prieblandoj, mirtinų pavojų grėsmėj jas kūrė, rašė, perrašinėjo ir net spausdino kovūnai, kurių vardų jau niekas nebesužinos."

"Leidinyje gaidų nėra, bet kairiųjų dainų melodijos žinomos ir tos jau skautų-čių jautriai dainuojamos.

Skautai vyčiai, vyresniosios skautės bei akademiniis jaunimas galėtų vis daugiau ir daugiau jų dainų išmokyti ir vis plačiau jas įvesti į mūsų skautiškuosius užsiėmimus.

Nežinomų melodijų dainų tekstus tinka deklamuoti; kai kurios labai patogios inscenizuoti patriotinėms nuotakoms pagilinti prie lauzų, vakarėliuose, minėjimuose ir net paprastos sueigos šių turinui labiau įprasminti."

Čia tenka priminti, kad I. Vilėniškis nuoširdžiai dirbo ir skautų eilėse. Toliau vėlonis rašo:

"Sekantis LNF didis užsimojimas yra parūpinti lėšų mokslinei veiklai apie Lietuvą anglų kalba išleidimui, kurio taip seniai pasigendame. Spaudoje pasigirsta, kad tokią ar kitokią ruošia išeisiti VLIKas ar ALA, bet jau daug metų praėjo, ir vis dar nėra. Šiūliau Lietuvos Nepriklausomybės Fondo centrui šio nusistatymo griežtai laikytis ir to tikslo siekti visomis jėgomis. Tačiau tautinė šeimą materialiai dar saisto Vilties Draugija su Dirva ir A. Smetonos monografija. Visi labai svarbūs ir visai lietuvių išeivijai būtini atlikti darbai, todėl šiuo atveju lėšų telkimui būtų didelis palengvinimas rinkėjams turint centralizuotą kasą, iš kurios būtų skirstomi doleriai aukščiausiai minėtų darbo sričių rėmimui... Kurį laiką daug vilčių teikė centralizuojamas Lietuvos Fondas, vadinamas milijoniniu, iš kurio turėjo plaukti lėšų paskirstymas į visas lietuvių kultūrinio darbo sritis. Nors jis šiuo metu bene pats turtingiausias iš visų mūsų fondų, bet kartu ir pats nepajėgiausias paremti didesnę lietuvišką darbą. Todėl yra būtina išlaikyti daug kitų fondų, turinčių tiesioginius savo tikslus ir remiančių dabar atliekamus, degančius lietuvių reikalus bei darbus, kol mūsų kūrėjai ir visų sričių lietuvių darbuotojai neiškelia amžinybėn", -- baigia Ignas Vilėniškis, visai nenujaušdamas, kad ir jo paskutinė kelionė jautai parti, kad ir jis šių paskutinių planų nebesuspės įgyvendinti.

Liečiant Lietuvos Nepriklausomybės Fondo sritį Bostone, Ignui Vilėniškiui, jo žodžiais tariant "visa dušia ir kūnu" talkino Teofilis Janukėnas ir Romas Jasūnas, kuriems teks vietoj "kritusio vieno stulpo statyti kitą" ir tęsti jų pradėtą darbą.

Emilija Čekienė

SEKIME A. OLIO PAVYZDŽIU

Dirvos gegužės 27 d. nr. buvo išspausdintas (k) str. Dėl demokratų partijos "pažadų". Šiame str. (k) pareiškė daug teisybės ir jį per daug negalima kritikuoti, bet tik norime jį patikslinti ir paraginti, kad daugiau stebėtų lietuvių dalyvavimą politikoje.

Labai retai tenka pastebėti tokių objektyvių pasisakymų, kaip str. autorius aprašė vėlonies A. Olio veiklą. Šia proga turliu prisipažinti, kad vėlonis buvo mano mylimas ir artimas kolega ir taip pat didelis lietuvis patriotas. Ne gana to, jis mylėjo lietuvių kalbą, taip pat mėgo visa tai, kas rėšosi su lietuvių kultūrine veikla. Mūsų abu daug valandų esame praleidę, svarstydami politinius klausimus. Kada jis buvo išrinktas Chicago Sanitarijos distrikto prezidentu, pasikviesdavo mane į savo raštinę ir mes ten ap-

tardavome bendrą lietuvių veikimą ir lietuvių įtraukimą politinė ir administracinė veikla. Autorius pažymėjo, kad A. Olio daug padėjo lietuviams. Aš tai patvirtinu. Kadangi A. Olio buvo į tą postą išrinktas 4-riems metams, jo kontrolėje buvo daugiau negu \$200 mil. ir tame Sanitarijos departamente buvo apie 1,400 darbininkų. Tokiu būdu jisai galėjo padėti ir padėjo ne vienam lietuviui gauti valdišką darbą. Kiek aš žinau, vėlonis buvo suteikęs 12 stambių darbų lietuviams.

Str. autorius toliau rašo, kad mes Chicago turime vieną teisę. Teisėjas niekam negali suteikti darbo, nes jis negali savarankiškai pasirinkti net savo biūro, kurį vardo komiteto vadovas turi tvirtinti.

Dalyvaudamas politikoje gana ilgą laiką, sutikau daugelį negeorovių. Kai tik koks lietuvis gauna politinį paskyrimą, jis atiduoda "dušia ir kūnu" politikieriams ir dažniausiai išsižada paremti ne tik politiniai, bet ir finansiniai lietuvių politinės organizacijos ir lietuvių spaudą. Bendrai, tie, kurie turi paskirtus polit. darbus, yra partijos disciplinuojami ir priversti su partija skaitytis

KAUNE PRIEŠ 30 METŲ... (4)

Stambus smulkaus masto įvykis

"PSICHOANALITINIS" EPILOGO EPILOGAS

Jau keletas metų prieš tuos įvykius, Lietuvos spaudoj, taip pat ir Gustainio redaguojamame Lietuvos Aido, suklidavo pasipriešinimo bangos prieš "poniško", "lenkiško" ar kitaip negriamai apibūdinamo etiketo papročius. Ypač buvo kritikuojami vadinamųjų šventinių vizitų ir... moterims rankų bučiavimo papročiai.

Nors tas kiekvieno pasisveikinimo ir atsivėdinimo atveju rankų bučiavimo toli gražu ne vien lenkų paprotys, bet, iš tikrųjų, jis iš prigimties "kaimietiškoj" Lietuvos visuomenėj buvo kažkaip dirbtinai teprigijęs. Daugumui net ir labai uolių to papročio sekėjy, mieliai ir su apėtu cemonijai atlikinėjančių, dažniausia stigo tam būtinos elegancijos ir skoningumo. Daugelis ne tik vyrų, o ir moterų atrodydavo toj cemonijoj "ne visiškai savam kaily". Ypač nepatogi toj etiketo taisyklė buvo todėl, kad rankas bučiuoti priderėjo tik poniams, bet ne panelėms.

O ką daryti, kai nesi tikras, kas ta moteris, kuri tiesia tau ranką. Arba, jei ir žinai, bet panelė kokios 50-60-ties metų? O šalia jos -- devyniolikmetė ponai! Sklandžiai tokiose situacijose sukis -- menas, kuris mūsų vos iš kaimo išsiritusiai miesčionijai dažnokai ištrykšdavo prakaitu kaktose. Mintis nusikratyti to nereikalingo nepatogumo daugelio širdyse (net ir moterų) buvo populiari. Tik viešam "maiščiui" pradininkų dar nedaug tebuvo.

Tarp kita ko, tam tikros reikmės čia turėjo ir savitiškai supaprasta "politika". Tūlam atrodydavo, kad kam ne kam, o ponios ministrienėms, direktorienėms, viršininkinėms, tai jau absoliučiai būtina nuolankiausiai ranką bučiuoti kiekvieno prisistatymo atveju, nes kitaip išeis "nepagarba valdžiai", ir ką gali žinoti, kas iš to išeis... Manė, -- arba jei ir nelaiba, tai tvirtai manė, tai bent kalbėjo, -- kad "galingesniųjų" žmonės tuo atžvilgiu esančios labai opios ir tiesiog alkstančios rankų bučiavimo... Su tuo, esą, reikida skaitytis...

Gal kairiosios paskiros ponios tikrai buvo godžios tokiems pa-

ir laikytis nuošaly lietuvių organizacijų. Bet kitų tautų polit. darbų laikytojai bando visokiais būdais įtraukti savo tautiečius.

Lietuvių Demokratų lyga gyvuoją 40 m. Iki šiolėi lygos vadovybė naudojo tą organizaciją savo naudai. Žinoma, kaip minėjau, polit. darbų turėtojai negali tarnauti dviem dievams. Aš jau daug metų kalbėjau, kovojau ir rašiau, kad Dem. lygos valdyba negali būti kontroliuojama polit. darbų turėtojų. Per perėjus lygos valdybos rinkimus 3 polit. darbų turėtojai savo noru išėjo iš lygos valdybos, net nenurodę priežasties. Naujai išrinktoji valdyba nesiekia polit. darbų ir jie jau pradėjo kovą vesti, nepriimdami "polit. pažadų". Chicagoj tėra tik dvi įstaigos respublikonų kontrolėje, t.y. County Sherifo ir valstijos išdinkio. Illinois valstija turi daugiau negu 60,000 vald. darbų. Chicago miesto ir apskrities turi toki pat darbų skaičių. Fed. valdžia Illinois valstijoj turi 80,000 darbų. Tai yra didelis skaičius vald. darbų. Lietuvių skaičius Illinois valstijoj jau pasiekė 400,000. Rodos kad nenatūralu lietuviams, polit. darbų turėtojams, ištikimai tarnauti kitoms tautoms, o ne lietuviams. Jeigu kitos tautos išrenka iš savo tarpo valdininką, šis slaptai remia savo taut. organizaciją. Gi lietuvių tarpe panašūs dalykai dar nėra praktikuojami. Kai kas sako, kad jei lietuvis gauna polit. darbą, jo galva pasidaro didesnė ir sako, jog lietuvių jam nesą reikalingi.

Taip negalvojo A. Olio. Jis žinojo, kad tokią aukštą postą įsigijo ne kaip Olio, bet kaip lietuvis A. Olio. Būtų praktiškiausia ir naudingiausia mums visiems, kad visi pasektume vėlonies A. Olio gražiu pavyzdžiu.

Adv. Charles P. Kai Chicago

garbos pareiškimams. Bet daugumoje atvejų, turbūt, ir čia buvo uoliųjų gėrbėjų savotiškas "psichologinis apsisakčiavimas". Argi tikrai mūsų visuomenės viršūnės tokios menkos, kad būtų paprastos tokia pigia patalkavimo forma?

Jei ne įrodyti, tai bent išbandyti, kad tokios menkybės mūsų tarpe dar nėra, buvau linkęs, kiek įmanoma, dėtis prie "praktikuojančių maištininkų" prieš tą rankų bučiavimo papročį. Beje, kai teko daugiau susidurti ir su pačiomis viršūnėmis, atradau gana stiprią užuovėją tokiams nusiteikimui: pastebėjau, kad ir mūsų ministras pirmininkas (Tūbelis) visiškai ne uolus rankų bučiutojas... O prezidentas? Deja, niekad neteko man jo matyti tokių aplinkoj, kur jo laikysena ir elgesys šioj srity būtų buvę progos patikrinti...

Kartą Tauragėj pas kažkurį iš vietinių veikėjų susikombinavo vidutinio masto vaišės. Tarp kėkėlių atėjusių svečių buvo ir Tauragės burmistras -- irgi Volde-maras. Stambaus sudėjimo, žilas ir pliktelėjęs, kokioj šeštoj dešimty amžiaus, viengunglis, galantas, sveikinas su visais, ir, žinoma, prieš damas lenkiasi, prietirščiai nešdamas bučiutas prie rankų. Vienai, kitai, trečiai... Eilutės gale stoviu aš, -- ir man pakšt į ranką! Daug juoko ir truputis "konfūzo"...

Tas linksmas įvykis man dar labiau sustiprino nusiteikimą sveikintis tik "kaimietiška" (arba, kaip dabar sakyčiau, amerikietiška). Koks rezultatas, tikrai nei nežinau. Katastrofos nebuvo. Nors kairiųjų vyresniųjų damų akyse lyg ir būdavo pastebima spinksinti ironinga šypsenėlė, lyg sakanti -- "irgi, mat, revoliucionierius atsirado!"

Kartą Tūbelis, lyg iš netyčių, lyg pasirengęs, sako: -- Žinai, apie tave kalba, kad jausmas ir išdidus. Nesvarbu, ale žinok, kad kalba.

1935 rudenį, išeinant iš pareigų LTS-goje ir rengiantis išvykti, S-gos valdyba surengė išleistuvių vakarienę. Kas be ko, buvo ir "nekrologiški" kalbėli, kaip pridera, bet didesnių atvirumų valandai atėjus vėl išdilo ta "jaunumo ir išdidumo" tema. Tūbelis tylėjo, tylėjo, paskui ir sako: -- Or, jaunas! Kiek metų? 30? Atėjai 26-į? Pittas 26 metų buvo Anglijos ministras pirmininkas...

Betgi prof. Tamošaitis (Izidorius) skersai stalą įtikinėjo: -- O aš tau sakau: Rasteni, Rasteni, išdidus esi! Puikybė tavo pražudys tave...

Nei pražudė, nei išaukštino. Tiesą sakant, Lietuvoj nedaug ir laiko bebuvo likę tai pranašystei vienai ar kitaip pildytis. Bet, koki bebūtų buvę pagrindai tai išdidumo temai kilti (jų, be abejo buvo, mano nujaučiamų ir galnei nenujaučiamų), nemanau, kad ypatingai svarbią rolę būtų vaidinęs "maištavimas" prieš rankų bučiavimą. Gal šiek tiek... Ir gal dar vienas dalykas.

Turbūt ne tiek dėl valdžios "poniško" bei "nedemokratiškumo", kiek dėl stengimosi, kad ir Lietuvoj būtų kiek galima panašiau, kaip "kitose valstybėse", metai po metų diegėsi įvairūs protokoliniai papuošalai. Iš rytų buvo girdima "tovarišč", "komisar", vakaruose -- visi tam tikrose pozicijose esantieji -- ekscelecijos! Diplomatus mandagumas reikalavo tituluoti ekscelecijomis, o jie mūsų valdžios viršūnių pareigūnams irgi tuo pačiu atlyginėjo. Tai kaip gi dabar mes atsiliksime! Vyskupas jau nuo amžių vadinam ekscelecijomis, tai kuo prastesnis mūsų prezidentas ir ministrail

Ir taip, dažnyn ir dažnyn, nebe vien oficialiuose raštuose ar kalbose, o ir kasdieninė apyvartoj ekscelecija prie prezidento, ministrų net generolų vardų pasidarė lyg ir būtinybė. Lyg to žodžio neištarus ar neparašius (nors J.E.) būtų šventvagystė! Tų ekscelecijų raštuose ir kalbose ilgainiui pasidarė tiek triška (kaip ir "tautavadvimų"), kad ėmė darytis aitaru ir net neįauku. Kai peržengiamas saikas, tai toki dalykai per daug jau trenkia pataikūniškumo kvapu...

V. RASTENIS

Man atrodė, kad ekscelecijos epitetas, jei vartotinas, tai tik oficialiuose valstybinės, ar gal net vien tarpvalstybinės reikšmės raštuose ar kalbose, ir nevartojau jo. Atkakliai, nebent redaktoriai, besiderindami prie įsiviravusio standarto, ir mano kokių straipsnį ta prasme "pataisydavo", saugodami kurį ministrą ar generolą nuo "įžaidimo".

Nepastebėjau, kad prezidentas ar kiti būtų kaip nors reikškę pageldavimą būti nuolatos vadinami ekscelecijomis, bet nepastebėjau nei sudraudimų. Tačiau neteko nei pas patį Smetoną matyti nepasitenkinimo raukšlėles, kai kitkart net ir ilgesniale pasikalbėjime išsiversdavau nei kartą to kreipinio neištars. Bet kiti tą gal ir pastebėjo. Vadinasi, tikrai išdidus...

Visi tie dalykai juk neturi nieko bendra su pasakotais įvykiais? O visgi atsitiko taip, kad tai beveik būtina įžanga į paskutinio epilogo epilogą.

1935 vasarą, praėjus jau daugiau kaip metams po 1934 metų "stambaus įvykio", ir jau išėjus iš spaudos P. Kubiliūno kalėjime parašytam romanui, vieną rytą, LTS-gos būstinėj, savo kabinete, atidarinėdamas ką tik gautus laiškus, iš vieno voko ištraukiau knygą. Tas pats P. Kubiliūno (Vargo?) romanas, Pirmam puslapy įrašas. Pamačiau, greitomis perbėgau akimis, ir atsisdėjau: nustebintas, pritrenktas ir gero-kai sumišęs.

Įrašą tik apytikriai begailuotapasakoti, nors nukrypimo galbus tik vienas kitas žodis. Adresavimas: Jo Ekscelecijai L. Tautininku Sąjungos Generaliniam Sekretoriui p. V. Rasteniui.

LAISVĖS KOVŲ DAINAS

išleistas Lietuvos Nepriklausomybės
Fondo, dabar galite įsigyti per Dirvą
už 5 dolerius.

Leidiny, kuris iki šiol buvo įteikiamas aukojusiems LNF po 10 dol., galima įsigyti užsakius per Dirvą ir atsitusus 5 dolerius.

Užpildykite žemiau dedamą atkarpą ir, prisiuntę 5 dol., tuojau gausite LAISVĖS KOVŲ DAINAS.

Prašau išsiųsti LAISVĖS KOVŲ DAINAS:

Pavardė ir vardas

Adresas

Priedų: Čekis \$.....

GERIAUSIAI PAILSĖSIT PER ATOSTOGAS
GARSIAJE CAPE COD - OSTERVILLE
KURORTE PRIE ATVIRO ATLANTO JŪROS
PLIAŽO — GRAŽIOJE LIETUVIŠKOJE

JANSONŲ VASARVIETĖS VILOJE

AUDRONĖ

87 East Bay Rd., Osterville Cape Cod. Mass. 02655
Tel. (Area 617) 428-8425

- Vila Audronė yra apsupta didelio pušų, beržų ir k. dekoratyvinių medžių parko. Daug vietos poilsiui ir žaidimams.
- Erdvūs kambariai, rami ir jauki aplinkuma.
- Visai arti šiltos srovės, privatus jūros pliažas (7 min. pėsčiom).
- Geras lietuviškas maistas.
- Siemet svečių patogumui padidinta valgykla ir salionas ir įrengta daugiau žaidimų aikštelių ir k.
- Visa tai suteiks Jums tikrą poilsį ir sustiprins sveikatą. Atidarama vasarą nuo birželio 15 iki rugsėjo 15.

Iš anksto kreiptis:

ED. JANSONAS — 15 Rosedale Street,
Boston, Mass. 02124. Tel. 288-5999.

AKIMIRKOS

Dainos ir šokiai "už tėvynę"

Kalbant vėl apie lietuviškas patefono plokšteles, atskirai paminėkimė dvi iš jų, kurios tikrai nėra pačios iškilniausios šios srities mūsų meno pramonėje ir kurios, tiesą sakant, labai kuo nedaug yra lietuviškos. Bet man likimas lėmė arčiau su jom susipažinti. Tai Lionės Juodytės New Yorko Townhall rečitalio plokštelė ir studentų neolituanų simpatingos jaunuliškos pastangos "Grojame jums"...

Lionės Juodytės Townhall koncerto (rekordavimas, žinoma, yra prestižo dalykas. Su šia plokštele, taip aš bent spėčiau, dainininkė norėjo įrodyti savo dviejų pirmųjų "Lietuviškų" plokštelių mėgėjams ir ypač gaušiams nepalankiai nusiteikusiems kritikams, kad ji yra rimta dainininkė, nuodugniai pasirušusi klasikiniams ir operiniam repertuariui ir kad tokio įvairiaspalvio repertuaro išpildymas vienu ypu net penkiomis kalbomis jai yra tiek pat lengvas, kiek kukurūzų lėkštės išvalgymas.

Neteko patirti, kiek šis koncertas turėjo ir turi sėkmės amerikiečių plokštelių milijoninėje armijoje, bet lietuvių visuomenėje, kaip atrodo, jis dar nėra atkreipęs ypatingo dėmesio. O vis dėlto Jodytė, būdama pirmosios stereo "Lietuvos atsiminimų" plokštelės pionierė, tapo pioniere ir antrą kartą, pateikdama rimto repertuaro plokštelę originalų kalbomis.

★

Gero, logiško, stilingo, solistui tinkamo repertuaro sudarymas koncertui ar plokštelei kiekvienam, ypač dar savo kelio tebeieškančiam dainininkui visada yra nemenkas galvosūkis. Sunku būtų suvokti kokią vieną liniją ir šlame Jodytės koncerte, greičiau tik įvairių dalykų mišinį, patinkančią dainininkę dėl vie-

ny ar kitų priežasčių. Randame čia Schubertą ir Beethovną, Ponchielli ir A. Barrody, Manu Zucca su Johanna Frada ir Glucką su Donizetti, o taipgi ir Georg Friedrich Haendel, kuris įmautėje kažkodėl rašomas Giorgio Federico Handel ... Randame ir tris su gera tarsena ir įsijautimu įdainuotus lietuvių kompozitorių populiarius dalykus: J. Gruodžio "Visur tyla", A. Kačausko "Mano rožė" ir S. Šimkaus "Lopšinė" (ne "Lopšynė", kaip parašyta).

Dainininkės kontraltas, kaip jau kartą rašiau, visur yra "imponuojančiai stiprus, aksominis ir sveikas", nors ne visi pasirinktieji dalykai jai duoda progos išnaudoti savo labiausiai imponuojančias žemąsias gaidas. Viena iš brangiausių koncertinės dainininkės savybių -- originali, savaiminga kūrinių interpretacija --, deja, vis dar tebėra pačioje ieškojimų pradžioje. Ir aš vis dar labai abejočiau, ar Donizetti, Beethovenas ir Gluckas yra jai geriausi kelrodžiai savo būdingos interpretacijos suradimui kelyje. Galbūt įgyti įpročiai iš daugelio koncertų su gitara solistei bus palikę neištrinamų pėdsakų, jog ji Schuberto "Lindenbaum" ir "Aufenthal" sudainavo labai puikiai ir stipriai, galbūt net kiek per "kareiviškai" šio jautraus austrų kompozitoriaus romantinės kūrybos nuotakai.

Penkios originalų kalbos vienoje plokštele turėtų būti laikoma imponuojančia žyme lietuviškų solistų karjere. Iš tikrųjų, lietuviškų, itališkų ir vokiškų dainų tarsena tiktų pripažinti visai patenkinama, bet anglišką ir ypač prancūzišką Alcesto operos arijos tarsena, kaip pasakytų prancūzai, dar labai laisvė dėsiner...

Dainų albumo įmautės piešinys vis dėlto gerokai gąsdina, nors reklaminiame antrosios

BRONYS RAILA

pusės tekste ir pasakyta, kad jis buvo atliktas "by the great Lithuanian artist, Jurgis Juodis". Piešinys taip šimoniškai išvinguotas sferomis, fantastiškomis perspektyvomis, architektūrinėmis puošmenomis ir "mistiškai" besiplaunančiomis spalvomis, o be to, bent mano turimame egzemplioriuje atspausdas su tokia ryškia "off register", jog stovėty toliausiai nuo to, kas galėtų būti pavadinta "great"...

★

Neolituanų plokštelė "Grojame jums" reprezentuojasi žymiai jauklau -- su savo iškilmingu herbu ir tarp žalsvų kolonų įremitom jaunų muzikantų, dainininko ir poetės nuotraukom. Ak, seniai skolingas esu jiems, jau nuo tada, kaip prieš porą metų plokštelės platiniojas mūsų mieste Vytautas Aleksandrūnas man ją padovanojo, prašydamas tik vieno atpildo, kad ką nors parašyčiau apie neolituanų orkestrą ir jo darbus, tik ne "žiauriai", o padėsinančiai ir švelniai...

Na, negi būtų galima rašyti žiauriai, kitaip negu nešvelniai apie tokius švelnius dalykus, kaip du valsai, trys tango ir vienas "lėtas tvistas"? O kai praėjo du metai ir plokštelė jau baigiama išpirkti, tik duos, niekas nebedarys man priekaišto, kad norėčiau dabar ją pareklamuoti komerciniais sumetimais.

Ta plokštelė daugelį kartų grota mūsų namuose ir dar daugiau kartų jos melodijų ritmais šokta draugų namuose. Kai kurie tango buvo šokti ir iki soties atšokti dar tada, kai man buvo tiek pat metų, kiek jų šiandien turi orkestrantai, -- bet jie vis tebėra puikūs, "klasikiniai" tango. Jei čia nesigilinti į be abejo dar mėgėjišką šokių orkestraciją ir garsinį išpildymą, jeigu pagyrimais neiškelti į per ankstyvą puikybės simpatingo ir tos rūšies repertuariui užtenkamai gausaus jauno dainininko Arūno Gasparaičio, tai man vistiek dar lieka trys išpūdziai, kuriais norėčiau pasidalinti su skaitytojais.

★

Pirmasis ir stipriausias įspūdis buvo, tariant metmenišku žodynu, psichologiškai-sociologiškai ideologinis stimulus.

Orkestras korporacijos, kurios šukis "Už Tėvynę" (Pro Patria) ir čia pat net plokštelės įmautėje gražiai užrašytas, populiarijį lėtą tvistą, vardu "Bybabalula", sugrojo ir sudainavo beveik tiek pat aistringai, ritmingai ir nuotaikingai, kaip Hollywoodo ir Senegalo negrai. Tuo jie įrodė, kad naujasis lietuvis savo muzikiniu ir dvasiniu iškilumu yra neabejotinai tiek pat vertas nepriklausomybės, kiek Sambija ir Kamerū-

nas, ir kad tokiam įvykiui jis yra pribrendęs be kokių papildomo patikrinimo. Šia proga žemai atsiprašau Leonardą Valiuką, kuris yra kiek blogesnės nuomonės apie lietuvių sugebėjimą savarankiškai apsispręsti, nes ne tik pats vienas, bet dar su 55 Amerikos kongresmenais vis atkakliai reikalauja, kad lietuviui savo nepriklausomą valdžią išsirinkti būtų leidžiama tik Jungtinių Tautų priežiūroje (žinoma, po to, kai Kremlius iš Lietuvos "ištrauks" sovietinę kariuomenę ir policiją).

Antras įspūdis mažiau teigiamas ir jis būtų poetiškai kompozitoriško pobūdžio.

Naujalietuviams, kaip ir senalietuviams reikia nors šiek tiek naujų lietuviškų dainų ir naujų palydų šios dienos mėgiamiems šokiams. Neolituanų orkestro dirigentas, be abejo, jų dairėsi, bet nesurado, nes jų seniau labai mažai buvo ir naujų nekažkiek. Todėl jis turėjo griebtis iš kitur ir tai, ką dešimtmėčiai išdestiliavo. Taip pat nebuvo rasta, o gal ir neieškota talkos ir mūsų poetų armijoje. Todėl orkestras pats "žodžius" sukūrė, turėdamas savo sambūriję net tris poetus: Birutę Augustinavičūtę, Algirdą Modestavičių ir Arūną Gasparaitį. Poetams kai kur pasisekė, ypač minėtoje "Bybabaluloje", bet kitur "žodžiai kūrėsi" nelengvai. Tiesa, šokių dainelė ir refrenas nereikia filosofinių gilybių, kaip Nykos Niliūno simfonijose ir es-tetinės platumos, kaip Ezra

Pound lyrikoje. Bet vis dėlto net ir eskimo kraują užšaldytų tokie skurdūs ir griozdiški posmai, kokie buvo "sukurti" romantinio tango "Vieversys" idėjoms įprasminti...

Trečias įspūdis melodramatiškai jungėsi su entuziazmu, pasididžiavimu ir liūdesiu.

Vienintelis iš neolituanų plokštelės šešių šokių lietuviškas gabalas, Kaune gimęs ir augęs, buvo "Spaudos baliaus valsas". Vadinasi, neolituanams vistiek nepavyko tobulai išvengti senosios patrijos. Šis šlamštelis vienintelis išliko iš kelių mano nesėkmingų bandymų su Kauno muzikantais ir kompozitoriais "sukurti lietuviškos, moderninės šokių muzikos repertuarą" tais laikais, kai buvau dabartinių Neolituanijos orkestrantų amžiaus. Šokėjams, kiek pastebiu, jis tebeapatinka ir dabar, ir išgirdęs jo melodiją, aš taip pat nenuilstu. Bet pajuntu ricinos skonį, klausydamasis valso dainelės teksto. Jeigu dėl refreno, ypač šokant su pakankamai gražia ponla, dar galima iškentėti, tai mano nevargusiai širdžiai šiandien nebesuteikia pavėsio kvailai trivialūs dainelės įvadiniai posmai. Kad neolituanai būtų iš anksto pranešę ir paprašę naujo teksto, tai būčiau "užmiršęs visą pasaulį", pakaustęs savo užbalzamuotą pegasą ir sukaukęs paskutines jėgas parašyti pagerintam tekstui, labiau tinkančiam mūsų atominėi gadynėi. Idant mūsų spauda, taigi ir jos valsas nedarytų gėdos nors prieš

"Bybabalula".

Dabar per vėlu ir tik baisiai liūdna, kad jaunoji karta tokia neapdairi ir nepaslinki glaudžiau bendradarbiauti su senąja karta. Tuomet ne taip dažnai vis tekėtų "klajoti kelelu ne tuo", o iš karto patalkyti į autostradą be šviesų.

Bet tiek jau to -- kur mūsų neprapuola, kolegos? Jei nebėra ko geresnio veikti, tai nors dainuokit ir šokit ... už tėvynę.

DIRVOJE GALITE ĮSIGYTI AR UŽSISAKYTI ŠIAS NAUJAI PASIRODŽIUSIAS KNYGAS:

Vytautas Alantas — 9 dramų veikalai 5 dol.

Pulgis Andriušis — Puriškos po vandeniu — 1.50 dol., kietais virš. — 2 dol.

A. Šapoka — Senasis Vilnius — 5 dol.

J. Kralikauskas — Mindaugo nužudymas — 3 dol.

K. Bradūnas — Sidabrinės kamanos — 2 dol.

J. Ignatonis — Lūžiai — 3 dol.

A. Tyruolis — Metų vinčiai — 3 dol.

Aloyzas Baronas — Saulės grįžimas, novelės — 1.50 dol.

Juozas Mikuckis — Derliaus Vainikas — eilėraščiai — 3 dol.

Visa eilė kitų anksčiau pasirodžiusių knygų, albumų, poezijos rinkinių.

Mielie tautiečiai,

Tik per Londoną geriau, greičiau ir pigiau išsiųsime maistą ir medžiagas į Lietuvą.

Nepraleiskite progos pasiųsti tiesiai iš mūsų sandėlių Londone puikiai įpakuotą geriausios rūšies maisto produktų siuntinį, kuris pradžiuos kiekvieną gavėją.

M. 14.

2 sv. sviesto, 2 sv. kiaul. taukų, 2 sv. lašinių, 2 sv. ryžių, 1/2 sv. arbatos, 1/2 sv. kakavos, 1/2 sv. pipirų ir lauro lapų, 2 sv. cukraus, 1 sv. razinų, 1 dėž. nescafe, 1 sv. saldinių ir 6 sv. kvietinių miltų.

tik už \$30.00 su pasiuntimo išlaidomis ir muitu.

Taip pat turime sudarę ribotą kiekį siuntinių labai vertingų angliškių medžiagų.

V. 3.

Trys atkarpos po 3 1/2 jardo kostiuminių angliškių sunkių grynų vilnos mėlynų, pilkų ir rudų medžiagų su įrašais All Wool Made in England, viso 10 1/2 jardo.

tik už \$55.00 su pasiuntimo išlaidomis ir Sovietiniu muitu.

Reikalaukite mūsų kainoraščių ir pavyzdžių. Esame seniausią lietuvių įmonę Anglijoje. Nuosavų krautuvų tinklą turime jau nuo 1938 metų.

Patarnaujame tiksliai ir skubiai. Maistą siunčiame ir po 40 sv. siuntinius.

BALTIC STORES LTD.

(Z. JURAS)

421, Hackney Rd., London, E. 2. England. SHO 8734.

Skyriai:

L. Venckus, 7042 S. Talman Ave., Chicago, Ill. 60629. Telef. 436-0494

A. Kusinskis, 124 Park St., Sudbury, Ontario, Canada. Phone: 674-1605.

L. Radzevičius, 61 N. Windermere Ave., Port Arthur, Ont., Canada.

How to Buy a Car and Save Money—

finance it through your Cleveland Trust Bank

75 CONVENIENT BANKING OFFICES
Every Banking, Loan, Safe Deposit and Trust Service

Member Federal Deposit Insurance Corporation

MOTERIS KARNAVALO AIKŠTĖJE

JUOZAS ŠVAISTAS

NOVELĖ

(10)

Mielas Aleksandrai

Norėjau padaryti tau staigmeną. Bet apsigalvojau ir iš vakarykščio pasikalbėjimo supratau, kad tau bus didelis nemalonumas. Todėl savo pakvietimą atšaukiu -- verčiau nesirodyk.

Atvirai pasisakau, kad aš susižiedavusi su Andriumi Dausoniu. Tas vakaras bus kaip ir išleistuvinis. Pakviesti keli mūsų bičiuliai. Andrius labai norėjo, kad ir tu būtum, bet aš atkalbėjau. Kaip padariau, tai jau mano dalykas. Žinok, kad tavo santykiams su juo nei kiek nepakenkia.

Po to anksti rytą į lėktuvą ir skrendam į Akapulką. Turbūt žinai -- Meksikoj. Išbūsim gal porą, gal tris savaites. Sugrįšim kaip vyrai su žmona. Manau draugiškai susitiksim ir susitaisyms. Juk Andrius daug padeda tau ir labai naudingas. Nemanyčiau, kad dėl manęs kiltų nesantaika tarp jūsų.

Mano mielas Aleksandrai, būk vyrai! Nepavydėk ir mums tos meilės džiaugsmo.

Visada tau ištikima draugė

Irena

Vienu akimirksniu suplėšė, sudraskė laišką į skutelius ir sumetė į šiukšlinę. Tokia audra, toks viesulas pa-

siuto dūkti jo jausmuose, kad nebežinojo, kaip tvarkytis. Norėjo pašokti, draskyti ir griauti viską. Net pats save sumušti, sunaikinti, kad daugiau nei širdis nei krūtinė nebeskaudėtų.

Žaibais trankėsi ir tvyksčiojo laiško žodžiai ir atsakas į juos:

— Taigi, "Andrius daug padeda tau ir labai naudingas". Tiek naudingas, kiek aš apmoku. Už tuos pinigų apsisversiu ir be Andriaus. Nebenoriu daugiau matyti jo veido!

— "Visada tau ištikima draugė". Ak tu, raganėle, raganėlė nelemtoji! Jau Betsi daug padoresnė. Bent ji nefalšyva. Tokia, kokia yra. Nei klastos nei daug žadančių vilčių. Aiškiai žinai, kad čia tos valandos malonumas.

Staiga pakilo, išėjo prie automobilio. Pasiėmė pirkinį ir vėl sugrįžo.

— Boy! — pasišaukė patarnaujantį berniuką: — Šitas gėles paduosis Miss Betsi!

— O kortelė?

— Še tau kortelė! — tškė į delną pusę dolerio: — pasakys, kad nuo Aleksandro, kuris vakar atsisakė šokti. Supratai?

— Taip, pone! — berniukas mandagiai nusilenkė ir nuskubėjo.

Pakalniškis vykdė savo programą. Tuoju nuogas ir vandens purkšlė maudykloj. Pasitaškė, atsigavo. Persivilkė ir į restoraną. Stačiai prie Betsi. Mergina labai dėkinga, meili.

— Kokios puikios rožės! Koks aromatas! Aaa! — patraukė nosimi, lyg tebeuostytų. Vieną rožę atsargiai nuskynė ir įsėgė jam į atlapo kilpą.

— Tai ko norėsi, mano miela? Gal Dubonnet?

Mergina grakščiai linktelėjo ir nusišypsojo.

— Gerai! O man whiskey.

Paskui pamerkė, kad prisislinkty. Tyliai pasakė:

— Gal užteimėm pas mane į kambarį? Turiu geriausios rūšies šampano! Berods ir vėžiukus mėgsti tu?

Betsi lyg varžėsi. Porą kartų atidžiai pažvelgė į jį. Tik patylėjusi atsakė:

— Jeigu sutiks atleisti šeimininkas. Dabar mano darbo valandos, pagal sutartį.

— Paklausk!

Grįžo tartum apsiniaukusi.

— Na kaip? — nekantravo Pakalniškis.

— Sako, kad dėl atitraukimo manęs darbo metu reikės sumokėti jam penkiasdešimt dolerių...

— Pranešk, kad sutinku.

Betsi vėl grįžo.

— Gerai. Aš ateisiu. Tik tu išeišk pirma, o aš kiek vėliau.

Kambaryje Pakalniškis numetė švarką, nutraukė kaklaryšį, atsilapojo marškinių apikaklę. Visai amerikoniškai. Atėjusiai Betsi pasakė:

— Na, mergele, jauskimės, kaip namie, ir nesivaržykim. Juk tu nebe naujokė.

Kai nubudo, labai keista pasirodė. Aiškiai dienos šviesa ir lempos tebedega. Gulėjo sofoje, nenusirengęs, bet po galva iš miegamojo lovos pagalvė. Kaip čia toji pagalvė atsirado? Stengėsi atsiminti, kas čia buvo. Aiškėjo, kad gėrė ir daug gėrė. Užkandžiavo. Tebėra indai ir valgio liekanos... Švelniai glaudėsi moters veidas ir nuogos rankos svaigiai apsikabinavo apie kaklą... Bet kaip visa tai baigėsi? Nors kankink -- nieko nebeatsimena.

Pasižiūrėjo į laikrodį.

— Po velnių! Nagi jau po devynių!

Greit pašoko, pasiraivė ir po vandens purkšlę. Netrukus kraustė savo daiktus į lagaminus. Kraustė ir beveik garsiai samprotavo:

(Bus daugiau)

LIETUVIŲ BERNIUKŲ GIMNAZIJA AMERIKOJE IŠLEIDO PENKTĄJĄ ABITURIENTŲ LAIDĄ

Birželio 6 d. Tėvų Pranciškonų įkurta ir išlaikoma lietuvių kilmės berniukams gimnazija, Kennebunkport, Me., baigė mokslo metus, apvainikuodama 5-tos abiturientų laidos išleistuvėmis.

Iškilmės prasidėjo 10 val. ryto pamaldomis vienuolyno koplyčioje. Mišias atnaušavo provinciolas ir rektorius Tėv. Jurgis Gailiūšis, O.F.M. Jautrų dienos temai pritaikintą pamokslą pasakė poetas Tėv. L. Andriekus O.F.M.

Laike pamaldų giedojo gimnazijos berniukų choras, vedamas Tėv. B. Grauslio O.F.M.

Po pamaldų abiturientai, moksleiviai, tėvai ir svečiai rinkosi naujoje ir erdvioje sporto salėje, kur vyko abiturientų išleistuvių aktas ir iškilmės.

Atidaromąjį žodį tarė rektorius Tėv. Gailiūšis O.F.M.

Iteikiant diplomus, Tėv. Gailiūšis O.F.M. apibūdino kiekvieną abiturientą, jo pažangumą moksle ir aktyvumą gimnazijos ribose veikiančiose organizacijose. Kiekvienas abiturientas buvo pagal jo nuopelnus apdovanotas nuo lietuviško meno knygos iki aukso medalio.

Iteikus abiturientų diplomus, sekė eilė kalbų ir sveikinimų. Kalbėjo Dr. Juozas Girnius, inž. Z. Gavelis, adv. Danilūnas ir abiturientas Jonas Z. Šipaila.

Brandos diplomus gavo 14 jaunuolių: Liudas Česnaitis, Chicago, Ill.; Eduardas Danilūnas, London, Ont., Canada; Šarūnas Gavelis, Boston, Mass.; Rimgardas Dilba, Philadelphia, Pa.; Romas Gudinskas, Canada; Jonas Koklys, Cleveland, Ohio; Kęstutis Mačiulaitis, Chicago, Ill.; Kazimieras Norvaiša, Philadelphia, Pa.; Juozas Petraitis, Brooklyn, N. Y.; Romualdas Paulaitis, Philadelphia, Pa.; Stasys Rastonis, Pro-

vidence, R. I.; Jonas Šipaila, Rochester, N. Y.; Jurgis Šlapkūnas, Waterbury, Connecticut; Vaidevutis Valaitis, Chicago, Ill.

Po oficialiosios dalies mokyklos choras ir skudučių ansamblis išpildė meninę programą.

Iškilmės baigtos Lietuvos Himnu. Po to dar turėta bendri mokyklos vadovybės, mokytojų, tėvų, svečių ir moksleivių pietūs, po kurių skirstytasi į namus.

Visą dieną rajone plėvė savo Lietuvos ir JAV vėliavos. (zg.)

ANTONIANUM - 1964 -- Šv. Antano gimnazijos Kennebunk-

porte, Maine penktosios abiturientų laidos paruoštas leidinys, reiškiant "nuoširdžią padėką mokyklos vadovybei, mokytojams ir auklėtojams už ketverių metų globą." Abiturientai "šį savo leidinį skiria kenčiančiai, bet greit prisikelsiančiai Lietuvai".

Tai 72 psl. iliustruotas, gerame kreidiniame popierėje spausdintas leidinys, iškelias mažai reklamuojamos, čia JAV veikiančios, lietuviškos gimnazijos veiklą, gyvenimą, išaugimą ir rūpesčius.

Moksleivių rašiniai, papildyti gausiomis gimnazijos veiklą vaizduojančiomis nuotraukomis, rodo, kad turime lietuvišką auklėjimo židinį, kurio įvertinti dar nesame suspėję.

ABITURIENTŲ TĖVŲ PADĖKA PRANCIŠKONAMS

(Z. GAVELIO KALBA SAKYTA TĖVŲ PRANCIŠKONŲ
LIETUVIŲ GIMNAZIJOS 5-tos LAIDOS ABITURIENTŲ
IŠLEISTUVĖSE)

Visa širdimi įsijungęs į šios dienos iškilmes, džiaugiuos, galėdamas tarti padėkos žodį tėvams pranciškonams.

Šiandien šv. Antano gimnazija išleidžia 5-tąją abiturientų laidą. Ši sukaktis verta didelio dėmesio ne vien tėvų, kurių vaikai baigė ar dar baigs šią gimnaziją, bet visos plačiosios lietuvių visuomenės, visų lietuviškų organizacijų, jų vadovų ir veiksmų, kurie laiko save atstovaujančių kultūrinių, mokslinių, bei politinių lietuvių siekimus.

Siekiant Lietuvai laisvės, pagrindiniu ir sunkiausiu uždaviniu laikytina pteikimas priaugnčiai jaunajai kartai meilės Lietuvai, lietuviškai kultūrai, jos kalbai ir papročiams.

Daug ir tinkamų pastangų reikalinga uždegti jaunose širdyse kovings patrijotinius jausmus. Ligšiolinių pastangų rezultatai nėra labai džiuginantys. Pozitiviausias reiškinys yra tėvų pranciškonų lietu-

viškos gimnazijos įteigimas. Tėvai pranciškonai giliausiai šį uždavinį suprato ir jį vykdo.

Kai Kaukazo legendos kalba apie degančios ir žudomos tautos apšviestus kalnuose suakmenėjusius vienuolius su aukso maišais ant pečių, tai mes savo akimis matome panašios tautos apstovose mūsų vienuolius su brangesnėmis už bet kokį aukšą dovanomis. Jie atėjo čia plikomis rankomis, bet turtingomis ir pasiaukojusiomis širdimis. Jie neša mūsų jaunimui lietuvišką žodį, lietuvišką kultūrą, kovos už laisvę dvasią ir tikėjimą prisikėlimui.

Tėvai pranciškonai nuplauna dėmę ty, dėl kurių lietuviškoj bažnyčioj už lietuvišką žodį reikėjo kovoti, jie yra gyvas pavyzdys šio krašto lietuviškų parapijų mokykloms, kuriose lietuviškas žodis nevisados įsileidžiamas net ir kampingin-ko teisėmis.

Brangus jaunime, ypač jūs abiturientai! Jūs vainikuojate ketverių metų pastangas brandos atestatu. Tai jums šita gražioji šventė, šios puikios iškilmės. Visi čia atėjo jus pasveikinti ir pasidžiaugti jūsų džiaugsmu. Nebe vaikai jūs daugiau ir nebe moksleiviai. Įgiję vidurinįjį mokslą tampate jaunais, subrendusiais vyrais. Tikimės, kad jūsų sprendimai ir darbai bus verti džiaugsmo ir pasididžiavimo.

Jūs baigėte lietuvišką mokyklą ir gavote lietuviškas krikštą. Išlikite tauriais lietuviais. Nepamirškite lietuviškų dainų, partizanų dainų, kurios čia ir

Šv. Antano lietuvių berniukų gimnazijos Kennebunkporte, Me., rektorius Tėv. J. Gailiūšis (dešinėje) ir direktorius Tėv. G. Baltrušaitis sveikina penktosios laidos abiturientą Stasį Rastoną. Gimnaziją šiais metais baigė 14 lietuvių jaunuolių. B. Kerbelienės nuotrauka

aplinkės kolonijose dainavote. Dainuokite pavieniai, dainuokite draugėn suėję. Tėvų žemėje partizanus su-traiškė okupanto tankai ir jų dainų garsus pritildė.

Grįžę į namus neatsibokite nuo lietuviškų organizacijų, stokite į jas ir įneškite naujumo, ką čia, šioje mokykloje išmokote.

Jūs taip ilgai ir nekantriai šios pabaigtuvių dienos laukėte, tačiau nemačiau jūsų veiduose tos džiaugsmo giedrios šypsenos, kurios tikėjotės. Jūsų veiduose daugiau rimties nei džiaugsmo, ryškus ir liūdesio šešėlis. Bet visa tai suprantama.

Paliekate čia gražiausius savo jaunystės metus.

Atsiskyrimas visados atneša liūdesį, bet atsiskyri-

mas nereiškia praradimo.

Kai jūs po keletos metų atsilankysite šion rimties ir mokslo šventovėn, jums vėl jaunystę išdainuos kiekvienas jūsų paliestas daiktelis.

Pamatysite rūpesčių vagotą provinciolą veidą, o jūsų mokytojų veidai švies šviesiau nei žvaigždės naktį. Tai jie jus mokė, tai jie gyveniman jums kelią rodė. Kai vėl iš čia gyveniman keliausit, surasite, kad šiandien paliekamos čia dienos yra gražiausios iš visų jaunystės dienų.

Ši mokykla tapo antraisiais jūsų namais. Niekad savo elgesiu nepažeiskite šių namų orumo, nei rimties. Nepažeiskite širdies tėvams nei mokytojams, kurie iš jūsų taip daug tikisi.

PREMIJOS IR BURTAI

1964 m. birželio 7 dieną, įvyko Chicago Aukštesniosios Lituanistikos Mokyklos iškilmingas abiturientų išleistuvių aktas, per kurį buvo įteikti atestatai ir atžymėti pažangieji mokiniai.

Iš šešiasdešimt abiturientų, devyniolika baigė pirmaisiais mokiniais, visais penketukais. Mokykla buvo gavusi tris premijas po šimtą dolerių geriausiems mokiniams atžymėti. Dovanos tik trys, o pirmųjų mokinių devyniolika, tai burtų keliu buvo išspręstas dovanų įteikimas. Premijas ištraukė Gediminas Indreika, Mirga Pakalniškytė ir Rima Pakeltytė.

ČALM abiturientams premijų skyrimo metodas yra netikęs ir turėtų būti pakeistas. Jau nuo 1962 metų dovanos duodamos pirmiesiems mokiniams. Tačiau, mokykla jų nesiskiria pagal pažangumą, bet burtų keliu išskiria pirmuosius mokinius. Tuo tarpu likę mokiniai, taip pat baigę mokyklą visais penketukais, lieka

visai neatžymėti ir tampa lyg "antrieji" mokiniai.

Toks dovanų skirstymo metodas nei logiškas, nei pateisinamas. Sako, mectenatai duoda po lygų šimtą "pirmajam mokiniui", taigi mokykla neturinti teisės tą dovaną skaldyti. Bet ką reikia daryti, kai tokių "pirmųjų mokinių" yra devyniolika? Ar tokiu atveju mokykla turi teisę nuspręsti, kuris iš tų mokinių yra vertas dovanos? Mano manymu, jeigu būtų Mokytojų Tarybos išrinktas vienas kuris pažangiausias mokinyas iš tų pirmųjų tarpo, tai tada dovana natūraliai būtų skirta jam. Tačiau, kai mokyklos vadovybė visai neatsižvelgia į mokinių gabumus ir mokslinius nuopelnus, bet leidžia laimei nustatyti "pirmiausiąjį" mokini, reikia ieškoti teisybės.

Prieš trejus metus baigiantieji mokiniai, kurių tarpe ir aš buvau, pareiškė savo nepasitenkinimą dovanų skyrimo tvarka. "Laimingieji", gavę dovanas, ak-

to metu scenoje viešai pareiškė, kad jaučiasi lygūs su kitais ir pasidalino premija. Samprotavo, kad visi lygiai gerai mokinosi, lygiai gerai pažymiais baigė, tai ir lygiai verti dovanos.

Tačiau, to gesto nesuprato nei mectenatai, nei mokyklos vadovybė. Sekančiais metais pasikartojė ta pati istorija. Vėl pirmieji mokiniai parodė mokyklos vadovybei, kad netinkamai buvo paskirstytos dovanos - reikėjo skirti visiems pirmiesiems lygiavertes dovanas, o ne ieškoti burtais dar pirmesnių!

Kad niekas nepaisė moksleivių nuomonės matė tie, kurie šių metų mokyklos baigimo akte dalyvavo. Pirmiesiems mokiniams dovanos vėl buvo skirstytos burtų keliu. Trys mokiniai buvo iškelti -- gavo pirmiesiems skirtas dovanas. Kiti šešiolika pirmųjų liko užmiršti.

Stebiuosi, kad per trejus metus neatsirado nė vieno, kuris šį reikalą būtų bandęs aiškinti. Mes, mokiniai, bendromis jėgomis kėlėm klausimą, bet niekas mūsų nesuprato ir nepaklausė. Jau studentu būdamas, jaučiu pareigą šį klausimą kelti viešai. Tikimės, kad susipras ir mectenatai ir mokyklos vadovybė, ir pirmiesiems mokiniams atžymėti suras tikslę ir teisingesnį būdą, o ne paliks viską nulemti burtams.

Uosis Juodvalkis
Ped. Lit. Inst. studentas

Pats skaityk ir kitus
ragink prenumeruoti
DIRVĄ

GUŽAUSKŲ

BEVERLY HILL'S
GELINYCIA
GĖLĖS VISOMIS PROGOMS
2443 WEST 63rd Street
Chicago, Ill.
Telefonai:
PR 8-0833 ir PR 8-0834

MARIJOS AUKŠT. MOKYKLOS ABITURIENTĖS ATSIŠVEIKINA SU MOKYKLA

Sekmadienį, birželio 7 d., įvyko Marijos Aukštesniosios Mokyklos abiturientų išleistuvės, Lietuvaitės, priklausiusios Rūtos Rateliui, susirinko prie Marijos statulos Marijos Aukšt. Mok. kieme, padėjo puokštę rūtų ir sugiedojo "Marija, Marija" pagerbti Dievo Motiną jų, lietuvių, kalboje.

Vaiždas buvo labai graudus ir skaudus. Susirinkusios Lietuvaitės ir jų tėvai giedojo verkdami ir taip jausmingai, lyg tremtiniai

slaptai turį garbinti savo Dievą.

Bet vis dėlto šis įvykis turėjo savo reikšmę, nes jaunos Lietuvaitės nebūty kitaip sužinojusios, ką reiškia tėvynės meilė. Visą ką jos išmoko per tuos sunkius laikus, joms ilgai liks širdyse. Gal jos net ir palengvino ateitį kitoms Lietuvaitėms, įrodydamos seselėms, kiek joms reikškė jų tėvynė ir jos kalba.

Irena Jakševičiūtė
Marijos Aukšt. Mok.
Abiturientė

Marijos Aukšt. Mokyklos Chicagoje lietuvių abiturientų atstovės savo iniciatyva apsirengusios tautiniais rūbais ir padėjusios gėles prie Marijos statulos gimnazijos kieme. Ši besivadinanti lietuviška mergaičių gimnazija, kaip žinia, mokinėms uždraudė baigimo iškilmėse giedoti maldą lietuviškai. Z. Degučio nuotrauka

Mutual Federal Bendrovės rekordas

MOKAME
4 1/2 %

metinį dividendą už
visas taupymo sąs-
kaitas.

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutauptą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government

2212 W. CERMAK ROAD -- CHICAGO 8, ILL.
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanaukas, Pres.

SLA veikli ir aktyvi organizacija

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje šiemet išrinko Pildomąją Tarybą, kurios sudėtyje matome plačiai žinomus bendrojo lietuviškojo veikloje besidariusiančius asmenis prezidentu Povilu Dargiu priešaky.

Dabar artinasi laikas SLA 53 Seimui, kuris įvyks šios organizacijos lošyje, Wilkes Barre, Pa. Ileos 6-9 dienomis. Šiuo seimu organizacijos veikėjai rodo didelį susidomėjimą.

Ši organizacija, šalia apdraudos, visada rūpinosi ir lietuvių visuomeniniais reikalais. Tad ir šiemet Seimo pradžioje bus iškilmingai paminėtos lietuvių tautos didžiojo poeto Kristijono Donelaičio 250 sukaktuvės. Paskaitą skaitys prof. J. Puzinas. O seimo rengimo komisija pasirūpins, kad suvažiuavę delegatai jaukiai ir maloniai praleistų atliekamą po darbų laiką. Numatomas jaunimo pasirodymas ir kitos pramogos. SLA delegatai, tai žymūs ir žinomi kiekvienoje kolonijoje veikėjai, kai kurie jų daug prisidėję prie šios lietuvių fraternalinės organizacijos išugdyimo.

Kaip žinia, dabar vyksta Naujosios Aušros naujų narių įrašymo vėjus. Susivienijimas gali džiaugtis, turėdamas pakankamai pasiaukojančių ir darbščią organizatorių. Tie veikėjai įrašė žymų

skaičių naujų narių. Šio Vajaus metu įkurtos net 4 naujos kuopos.

Atlanto audra sunaikino anksčiau turėtą poilsio namą. SLA Pild. Taryba pasirūpino įsigyti naujus namus. Ir štai, Atlantic City, 155 States Ave. yra naujas SLA Poilsio namas, vadinamas SLA Manor. Čia ir vėl lietuvių susitikis, galės vykdyti savo suvažiavimus, telkti lietuvių ir poilsininkų ir kultūriniam darbui. Tai ypatingai reikšmingos SLA pastangos patarnauti savo nariams ir visiems lietuviams, kad jie savo tarpe bendrautų, palaikytų glaudžius ryšius ir veiktytų su tautos labui.

P. Sargutas.

DETROIT

DETROITAS PAMINĖJO BIRŽELIO DEPORTACIJAS

Detroito Pabaltiečių Komiteto suruoštas Birželio deportacijų minėjimas įvyko Tarptautinio Instituto didžioje "Hall of Nations" salėje. Minėjime gausiai atsilankė estai, latviai ir lietuviai. Birželio įvykių atminimui koncertą išpildė latvių tautinis choras, vadovaujamas Robert Zuikos, latvis smuikininkas Imantas Gleskė, latvė solistė - sopranas Lilija

CHICAGOS PARENGIMŲ KALENDORIUS

BIRŽELIO 28 D. Laisvosios Lietuvos laikraščio gegužinė K. Velbasio sode, 111 So. Archer & Bell Road.

LIEPOS 11 D. AL Tautinės Sąjungos East Chicagos skyriaus gegužinė Community Building, Union Pier, Mich.

SPALIO 17 D. 8 v.v. B. Pakšto salėje, Anglijos Lietuvių Klubo linksnavakaris.

• Povilas Putrimas, Šv. Antano taupymo ir skolinimo bendrovės Ciceroje, Illinois, prezidentas ir jo žmona Sofija šiomis dienomis atšventė vedybinių gyvenimo 40 metų sukaktį. Šia proga jiems šaunų pokylį paruošė jų dvi dukros ir sūnus su šeimomis. Pokylį dalyvavo ir gražūs būrys ponų Putrimų draugų.

Gleskė ir mūsšikis Šv. Antano parapijos choras, vadovaujamas muz. Alberto Mateikos. Solistams akompanavo Elzenija Aldonas, pianistė. Vakara pravedė Dainis Rudzitis, Pabaltiečių Komiteto pirmininkas. Invokaciją sukalbėjo kun. Valters Livalentis, Šv. Povilo Latvių Ev. Luteronų bažnyčios kleb. Pagrindinę kalbą pasakė Federalinės valdžios teisėjas Thaddeus M. Machrowicz, gerai suprantas mūsų tautos padėtį.

Savo kalboje jis pabrėžė, kad Birželio liūdnos dienos neturi būti pamirštos iki tos dienos, kada Pabaltijo tautos vėl atgaus savo laisvę ir nepriklausomybę. Programa buvo baigta įnešimu JAV, Estijos, Latvijos ir Lietuvos vėliavų. Atgiedoti himnai. Pabaigimo malda atkalbėjo kun. J. W. Stanevičius, Šv. Antano lietuvių parapijos klebonas.

Šio minėjimo suruošimui daug pasidarbavo Detroito Pabaltiečių Komiteto lietuvių atstovai, Algis Zaprackas ir Vitas ir Jurina Rugieniai.

-rjv-

* KUN. B. LIUBINUI, Vasario 16 gimnazijos direktoriui lankantis Detroito, gimnazijai remti komitetas apdovanojo jį Broniaus Kvikiu knyga "Mūsų Lietuva". Gimnazijos rūmų statybos vajui remti komitetas gavo iš inž. Eugenijaus ir Danutės Jankų \$50 auką.

* DARIAUS - GIRĖNO KLBAS, vadovaujamas Jono Atkočaičio, yra paskyręs stambiają auką gimnazijai. Klubas bare yra dėžutė su tokiu užrašu: Aukos Vasario 16 gimnazijai. Atkočaitis, pakilojęs dėžutę apsidžiaugė: "Džiaugiuos, svoris geras, čiūža popierinių, kai baigsis vėjus, atidarysime..."

LOS ANGELES

BIRŽELIO ĮVYKIŲ MINĖJIMAS

Birželio įvykiams vadiname tuos skaudžiuosius ir herojinius momentus, kuriais gausiai perpinta naujoji Lietuvos ir lietuvių tautos istorija: birželio mėnesį priešas užėmė Lietuvos laisvę, birželio mėnesį vyko baisieji trėmimai, birželio mėnesį lietuvių tauta sukilo ir kruvinose kovose, kad ir trumpam, vėl buvo išsikovojo sau laisvę ir nepriklausomybę.

Tiems įvykiams prisiminti ir savo dvasiai tolimesnėje kovoje už Lietuvos laisvę užgrūdinti birželio 28 (sekmadienį) 12:30 val. Šv. Kazimiero parapijos salėje ruošiamas birželio įvykių minėjimas.

Savo dalyvavimu įrodysime, kad laiko dulkės dar neužnešė gyvosios Lietuvos paveldos. Minėjime sutiko dalyvauti ir žodį tarti Lietuvos konsulas dr. Julius J. Bielskis ir pora amerikiečių kalbėtojų, jų tarpe ir žinomas Herald-Examiner kolumnistas žurnalistas Georg Todt.

Minėjime dalyje pasirodys populiarus muz. G. Gudauskienės vedamas jaunimo orkestras, o taip pat po vieną numerį atliks latvių bei estų menininkai.

Minėjimą rengia vietos ALT valdyba, kuriai pirmininkauja inž. Balys Čiurlionis.

Stilizuotoji lietuviškoji melodijoj "Kas bernelio sumislyta" baleto šokėjai J. Puodžiusas ir V. Karosaitė. V. Pludžinsko nuotrauka

JAUNIAUS PUODŽIŪNO IR VIOLETOS KAROSAITĖS BALETO KONCERTAS CLEVELANDE

Kai daugelis mūsų menininkų sau pripažinimą surado lietuvių kolonijose ir tik vėliau bandė ar tebebanda prasimušti į šio krašto meninį pasaulį, Jaunius Puodžiusas ir Violeta Karosaitė jau seniai buvo išplaukę į platesnius vandenis. Jų šokių grakštumu gėrėjosi Chez Paris, Moulin Rouge, Hollywood Bowl, Gay Nineties, operų ir televizijos žiūrovai. Jų nuotraukas gali rasti ir Dance Magazine. Nenuostabu tad, kad daugeliui lietuvių jų pavardės buvo nežinomos, kol ALB Clevelando I-mos Apyl. rūpesčiu buvo surengti judvieji koncertai po įvairias Amerikos ir Kanados kolonijas, kas jiems suteikė gražų pripažinimą ir įvertinimą, mums gi daug pasigėrėjimo ir pasididžiavimo.

Jaunius Puodžiusas ir Violeta Karosaitės baigiaminis koncertas įvyko Clevelande birželio 6 ir 7 dienomis, sutraukęs daug smalsių žiūrovų. Savo koncertą pradėjo lietuviškąja idilija pagal Hofmeklerio aranžuotą liaudies dainų popurį. Nežiūrint, kad šokis ilgai ir tematiškai labai įprastinė, Jaunius Puodžiusas savo choreografijoje surado gražų santykį tarp lietuviško ir klasikinio žingsnio, romantišką tarp šokio technikos ir vaidybos, todėl šokyje buvo pilna gražių nuotaikų ir švelnios judesių harmonijos.

Čaikovskio romanse šokėjai patiekė grynąjį precizuotą klasikinio šokio judesį. Jų puikios technikos dėka judesiai nelaužomai liejosi į vieną ištisinę liniją, kartu su muzikos ir šokėjų lyrine nuotaika.

Liszo rapsodijoje šokėjai užverda ugningu čigonišku krauju. Nauja, drąsi judesių kompozicija, o šuoliai, suktukai tiek tikri, kad žiūrovas neįsijaučia jokios baimės net pavojingose momentuose. Šokis pilnas išraiškos, ugningos nuotaikos, išstudijuotas iki smulkiausių detalių, užtikrinantis partneriavimą. Šokyje Bytniko filosofija, Jaunius Puodžiusas savo choreografijoje surado daug naujų idėjų, naujo priėjimo prie temos ir turiningo humoro. Kam gi būtina filosofuoti sėdint ar gulint? Galima ir ant galvos stovint išspręsti daug klausimų.

MOTERIMS IR VYRAMS

GALVOS ODOs ir PLAUKŲ PRIEŽIŪRA

JIE išgydo pleiskanas, šašus, niežėjimą, plaukų slinkimą; grąžina natūralią plaukų spalvą. JIB vartodamas nenupliksi ir nepažeisi — 100% garantija. JIB 8 uncijų užtenka 16 savaičių. PPD — \$5.50, jei COD — plus 50 c.

Siunčiame paštą ir į visus laisvus kraštus: siųskite Money Order ir apmokėkite siuntimą.

JIB LABORATORIJA

1437 So. 49th Ave.

Cicero, Ill. 60650

a r b a

JIB atstovybė OHIO

ST. ASTRASKAS

6905 Superior Ave.

Cleveland, Ohio 44103

yra mūsų Premier dancer ir Violeta Karosaitė -- Danceuse étoile.

Daug sėkmės jiems ir iki pasimatymo.

Petr. Maželis

AUSTRALIJOS PADANGĖJE

• N. Varnauskienė, aktyvi Moterų Sekcijos narė ir niekad nepailstanti darbuotoja Lietuvių Namuose, gegužės 2 dieną atšventė savo septyniadesimtąjį gimtadienį. Nelauktą staigmeną šia proga padarė jos vaikai, anūkai ir kiti artimieji — nupirko jai televizijos aparatą.

• Aldoną Mikužytę, ilgametę tautinių šokių šokėją ir sportininkę, balandžio 29 dieną išvyko šešioms mėnesiams į JAV-bes ir Kanadą. Numato aplankyti savo gimines įvairiuose Amerikos miestuose, o taip pat ir Kanadoje. Be to, Aldona, kuri yra kvalifikuota buhalterė ir priklauso "S. A. Society of Accountants", gavo visą eilę rekomendacinių laiškų ir mano susipažinti su atskaitomybės mokslo pažanga JAV-bėse. Numato grįžti per Japoniją ir ten turės progą pamatyti tuo metu vykstančią pasaulinę sporto olimpiadą.

• Adelaidės lietuviams gerai pažįstamas solistas ir aktorius Paulius Rūtenis nesenai lankėsi Adelaidėje ir buvo apsištojęs pas Neverauską. Ta proga Paulius aplankė Lietuvių Namus, o taip pat ir senus savo bičiulius.

• Į Adelaidę buvo atvykęs JAV-bių laivu "Pioneer Glen" buvęs Lietuvos laivyno kapitonas Ant. Šimkus. Lietuvoje jis vadovavo "Kretingos", "Marijampolės" ir kt. prekybiniams laivams. Šiuo metu jis yra antruoju karininku United States Lines Co. laivuose.

Į Australiją atplaukė pirmą kartą. Adelaidė jam labai patiko: miestas švarus, žmonės ramūs, atrodo, patenkinti gyvenimu. Adelaidėje p. Šimkus svečiavosi pas savo senus bičiulius J. ir B. Lapšius.

PRALEISKIME ATOSTOGAS

BE RŪPESČIŲ PRIE ATLANTO!

VILA MEŠKA

42 Beach St.
Monument Beach
Cape Cod, Mass.
Tel. 759-3251 (617)

TIKRAM POILSIUI: rami aplinka, gražus pliažas ir šiltas vanduo, geras maistas, erdvūs kambariai ir malonus patarnavimas.

LAISVALAIKIO PAĮVAIRINIMUI: • valtis — žuvinimui, • Sail-Fish buriavimui, • Ping-Pong, •teniso aikštė, • vakare tėvams išvykus prižiūrimi vaikai.

SEZONO PRADŽIA BIRŽELIO MĖN. 20 D.

Iki birželio 20 d. kreiptis: S. M. Lušys, 88-01 104 St., Richmond Hill, N. Y. 11418. Tel. VI 9-1193 (212).

Po birželio 20 d. kreiptis Vila Meška adresu.

P. S. Svečius be automobilių nuvežame ir parvežame iš pliažo.

Tinkami rūbai duoda gerą savijautą

DĖMESIO

Pas mus Jus rasite vyrų pasaulį! — Mes aprępsime Jus nuo galvos iki kojų. Puikiausias pasirinkimas geriausių gaminių vyrų aprangai.

BOTANY „500“ kostiumai ir paltai, MANHATTAN marškiniai, LEE ir DISNEY skrybelės. Krautuveje Jūs laukiami kasdien, o sekmadieniais nuo 10 iki 4 val.

H. Seigan

VYRIŠKŲ RŪBŲ IR BATŲ KRAUTUVĖ

4630-32 S. Ashland Ave., Chicago 9, Ill. Telef. YA 7-1272

Čia gausite geras prekes pigesne kaina ir ilgesniam išsimokėjimui be nuosimčių! Mandagus patarnavimas lietuvių kalboje.

PETKUS LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

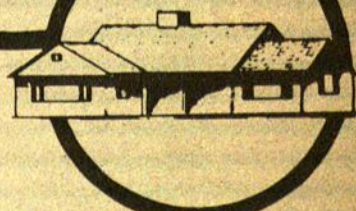
TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

Naturally
SUPERIOR SAVINGS

SINCE 1909

13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.

HOME and
REMODELING
LOANS
.....
INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1 - 1763

936 East 185th St.
KE 1 - 7770

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• **ALT** Sąjungos Clevelando skyrius į savo vasaros pobūvį kviečia atsilankyti clevelandiečius ir ne narius susipažinimui, pabendraavimui sekmadienį, liepos 12 d., Nasvyčių namuose ir sode, 10823 Magnolia Drive. Bus trumpa meninė programėlė ir vaisės.

• **Korp! Neo-Lithuania** Clevelando skyrius birželio 20 d. (šeštadienį), 7 val. vak. ruošia Joninių laužą J. ir K. Budrių sodyboje — Brunswicke.

Laužo tikslas ne vien tik tradiciniai atšvęsti Jonines, bet tai kartu yra ir Korporacijos narių universitetų užbaigimo šventė.

Visi korporantai ir filisteriai su šeimomis ir artimaisiais maloniai kviečiami šioje šventėje dalyvauti.

Kelias — iš ryt. Clevelando dalies vykti 21 keliu iki 82 kelio ir sukiti į dešinę. Pasiėkus North Royalton, iš 82 sukiti į Bennett Rd. (i kairę) ir pravažiuojus West 130 gt., sukiti vėl į kairę. Prie Budrių namo bus iškelta tautinė vėliava. Kelionė trunka apie 1 val.

• **Niaurų šeimos ūkyje** Brunswicke gegužinė sekmadienį, birželio 21 d. prasidės 12 val.

Įėjimas — 1 dol. Vaisės nemokamai.

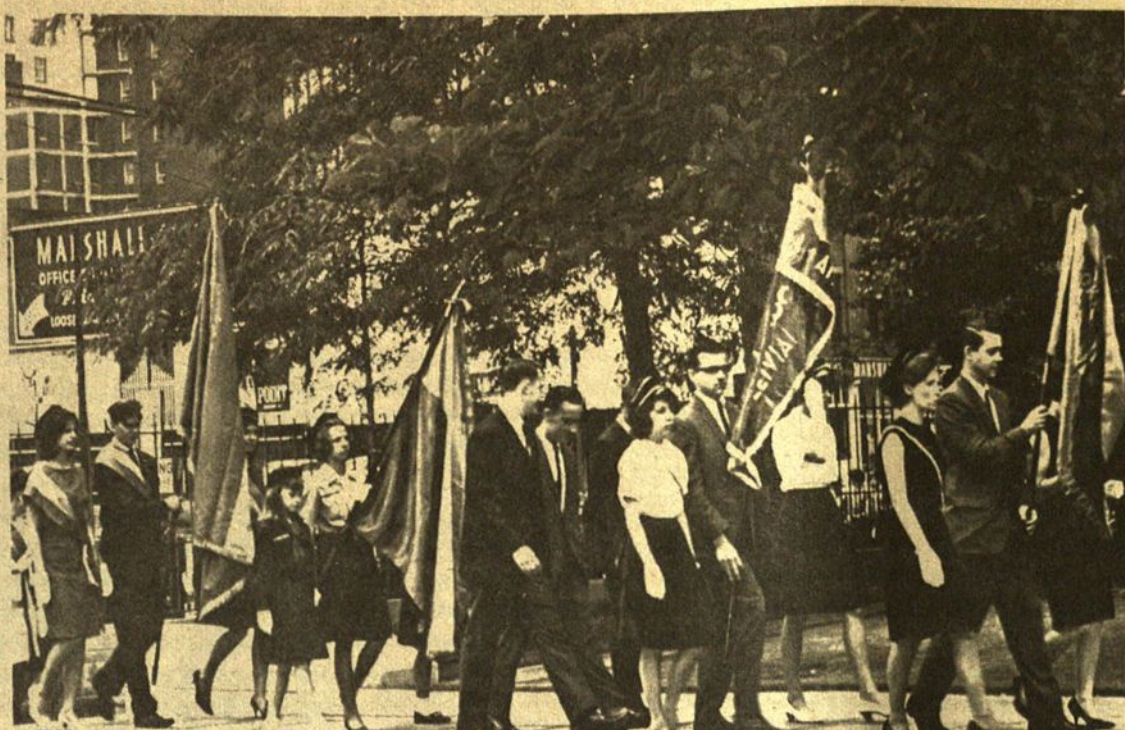
Pažįstami, bičiuliai ir artimieji prašomi gausiai atsilankyti. **Niaurų šeima.**

• **Clevelando vasaros orkestras** pradeda savo populiarios muzikos koncertus **Public Auditorium** trečiadienį, birželio 24 d., 8:30 val. vak.

Dirigentas Louis Lane ir orkestras savo 26th sezoną pradeda **Gershwin'o** kūriniais. Vėsinamoje ir erdvoje salėje populiarios muzikos mėgėjai išgirs pačius geriausius lengvosios muzikos kūrinius ir eilę solistų. Trečiadienį "Rapsodie in Blue" ir "Concerto in F" gros pianistas John Browning.

Bilietus iš anksto įsigyti galima Severance Hall ir Burrows krautuvėse.

• **BIRŽELIO TRAGIŠKIEJI IVYKIAI** buvo tinkamai ir patriotiškai paminėti Šv. Jurgio parapijos bažnyčioje birželio 14 d. per lietuviškąsias pamaldas. Klebono B. Ivanausko pamokslas buvo ku-

Clevelando lietuviai dalyvavę Baisių Birželio įvykių minėjime. Viršų organizacijų atstovai su vėliavomis, apačioje Čiurlionio ansamblio nariai su pirm. V. Plečkaičiu. J. Carlos nuotrauka

BIRŽELIO ĮVYKIŲ MINĖJIMAS

pinas ne tik gedulo, bet ir patriotiškų ir uždegančių minčių.

Klebonas ta proga apgalvestavo, kad bendras minėjimas negalėjo įvykti kartu su lietuviška pastoge.

• **PABALTIEČIŲ** olimpinį žaidimų vakaras įvyks šeštadienį, birželio 27 d., Slovėnų salėje — 6417 St. Clair Ave. Meninė programą išpildys lietuvių, latvių ir estų jaunimas.

Visi kviečiami atsilankyti.

• **Reikalingas prižiūrėtojas** sinagogai. Prityręs. 5 kamb. butas su namų rakandais ir alga.

Teirautis tel. YE 2-7424.

• **Reikalinga šeiminkė** — namų apyvokos darbas. Geras, pastovus darbas maloniame, naujame name. Gyvena tik suaugusių šeima.

Teirautis tel. 464-1355. (70-71)

• **ISNUOMOJAMAS BUTAS** — 5 kamb. su virtuve. II-me aukšte. Šv. Jurgio parapijos rajone. 6724 Bayliss Ave. (70-72)

Liūdnyų birželio įvykių minėjimas Clevelande šiemet pasižymėjo ypatingu orumu ir rimtumu. Nuo "Pulkim ant kelių" Šv. Jono Katedros skliautuose iki baigiamųjų Juliaus Smetonos žodžių Šv. Jono salėje, visa minėjimo eiga buvo nužymėta rimtu susikaupimu ir gilia pagarba raudonojo teroro aukoms. Pagrindines minėjimo kalbas, pasakytas Alg. Kasiulaičio ir demokratų kandidato į JAV Kongresą Robert Sweeney, darniai atitiko susirinkusių nuotaikas ir momento rimtumą. Abu kalbėtojai buvo gerai pasiruošę ir kiekvienas savo stiliumi pabrėžė bolševikų nužudytų kankinių didvyriškumą, likusių nepalaužiamą pasipriešinimo dvasią ir giedrą viltį į galutinę tiesos ir teisingumo pergalę. Abiejų kalbos buvo palydėtos ilgais dėkingos publikos plomėjais.

Dar niekuomet man nebuvo tekę dalyvauti tokiame gražiam minėjime — nuoširdžiai pareiškė viena minėjimo dalyvių. Toks minėjimo pasisekimas didžia dalimi yra naujojo Clevelando ALT pirmininko inž. Alg. Pautieniaus nuopelnas. Jis nesisigalėjo nei trūso, nei vargo minėjimą ruošdamas, o pačiame minėjime visus maloniai nutelkė savo ramia laikysena, tvarkingu vadovavimu ir gražia lietuvių ir anglų kalba. Negalima nepaminti ir to teigiamo fakto, kad visas minėjimas teuztruko pusrėčios valandos, įskaitant ir Šv. Mišias. Publika skirstėsi namo nepavargusi ir gerai nusiteikusi.

Prelatas Richard P. Walsh, atnašavęs Šv. Mišių auką, rado reikalo savo pamokslan šterpti šiltus sveikinimo žodžius A. Mikulskio vad. Čiurlionio Ansambliui, kurio harmoningų tonų ši kartą klausėsi ir apie 1000 amerikiečių, sudariusių kuonę pusę klausytojų. Prelato pamokslas, gražiai suderintas su tam sekmadieniui skirtais Šv. Rašto žodžiais, pasak kurių, teisingųjų

kentėjimais yra maži palyginus su Viešpaties ištikimiesiems skirtu apdulu, padarė gausiai susirinkusiems tėvytinams gilaus įspūdžio ir sutvirtino jų dvasią šviesesnės ateities viltimis. Prelatas trumpai nušvietė didingą Lietuvos istoriją, tragišką Lietuvos imperijos žuvimą ir nuostatų atgimstančios tautos prisikėlimą po pirmojo pasaulinio karo, pabrėždamas, kad šios Šv. Mišios yra atnašaujamos už Sovietų Sąjungos gilumonišvežtus ir ten mirusius lietuvius. Pamaldos buvo baigtos galingai čiurlioniečių sugiedotais Lietuvos himno garsais.

Antroji minėjimo dalis, vyko įspūdingoje Šv. Jono Kolegijos salėje, kurią lietuviams Kolegijos Rektorius prelatas Lawrence P. Cahill buvo užleides be atlyginimo.

Kai susimąstę, bet nenusiminę minėjimo dalyviai skirstėsi namo, ne vienas jų nešėsi su savim naujai įžiebta vilties ir pasiryžimo žiburėlį, prie kurio jungėsi ir svetimųjų, pirmoje eilėje prelatų Walsh ir Cahill, mums parodytas prielankumas.

K.B.

BALFO ATSIŠAUKIMAS

Balfo 55 skyriaus valdyba skelbama birželio mėnesį Balfo mėnesiu, kviečia visus lietuvius, gyvenančius šio skyriaus ribose, sumokėti už 1964 metus nario mokestį. Nario mokestis visai mažas — vienam asmeniui tik vienas doleris, o organizacijoms ir draugijoms penki doleriai metams.

Mes labai pageidautume, kad šį mūsų atsišaukimą tuojau įvykdytumėt, nes šiais metais Balfo mėnesis sueina 20 metų. Šios sukakties paminėjimui š.m. spalio mėn. 17 d. įvyks Balfo seimas New Yorke. Ten bus skelbiama, kiek kuris skyrius turi narių.

Be to, kaip jau visiems žinoma, Balfo Centro reikalų vedėjas kun. L. Jankus Lietuvos oku-

panto yra labai juokingai apšmeižtas, kad būk jis, Lietuvoj gyvendamas su ginklu rankose iššaudęs šimtus žmonių. Neabejojame, kad ir toks menkas dalykėlis, kaip nario mokestis sumokėjimas, jau bus mūsų visų pasisakymas, kad mes reaguojame prieš bet kokius okupanto šmeižtus.

Jūsų ir mūsų valdybos patogumui mes esam išsiuntinėję vokiškus, kuriuos ir prašome, ne laukiant pakartojamų priminimų grąžinti kartu su nario mokestiu. Visi tie, kurie tokių vokielių nebūtų gavę, irgi maloniai prašomi nario mokestį prisiųsti šio skyriaus valdybos išdinkinui Jonui Balbutui, 19711 Muskoka Ave., Cleveland, Ohio 44119.

Balfo 55 sk. valdyba

"VIEŅO PASAULIO DIENA" BUS MIESTO SALĖJE

Tautinių Kultūrinių Darželių organizacija birželio 11 d. susirinkime nutarė savo metinę "Vieno Pasaulio Dieną" rengti ne kultūrinių darželių parke, bet įsijungti į miesto rengiamas vienuolikos dienų iškilmes naujai įrengtoje miesto salėje. Tai Progreso Paradas! Tuo metu visuomenė gaus progą susipažinti su naujai įrengta požemine miesto sale, kurios darbas tęsiasi kelis metus, išleista milijonai dolerių.

Tautinių Darželių organizacijos "Vieno Pasaulio Diena" parinkta sekmadienis, rugp. 30, kada bus išpildyta tautinių šokių programa. Lietuviams bus progą pasirodyti daug didesnei miniai negu sueina į iškilmes darželiuose. Taigi reikės suorganizuoti pačias geriausias šokėjų pajėgas.

Susirinkime patikėjo, kad suimami rengiasi atidaryti savo kultūrinį darželį, sekmadienį, rugp. 23 d.

* **LIETUVIŲ KULTŪRINIO DARŽELIO** metinis susirinkimas įvyks Lietuvių salėje ketvirtadienį, birželio 25 d., 7:30 val. vakare. Bus renkama valdyba šiemetams ir aptariami kiti reikalai. Gelstina, kad lietuvių kultūrinio darželio sąjungą atsiųstų savo atstovus mūsų naujųjų ateivių organizacijos.

SPORTININKAI APSISTOJA WADE PARK MANOR VIEŠBUTYJE

Pabaltiečių Olimpinį Žaidimų, įvykstančių š.m. birželio 27-28 d., Clevelande, dalyviai apsisistos Wade Park Manor viešbutyje, E. 107 St. ir Chester Ave. kampas (visai prieš Clevelando meno muziją). Telefonas CE 1-3300. Čia taipogi bus žaidynių registracijos ir informacijos centras. Žaidynių pareigūnai budės visą penktadienio naktį ir šeštadienio rytą. Čia taipogi bus skirtosios uakvynės privačiai apsisitėjusiems sportininkams.

GERI NAMAI

Tarp Lake Shore ir E. 185 gt. vienos šeimos. Viskas viename aukšte, nesenas, rūšys per visą namą, garažas. Gerame stovyje.

2-ju šeimų, visai netoli E. 185 gt. Visai nauji namai, pirmas prie pat Chardon Rd. 3 miegamieji, viskas viename aukšte.

Antras į pietus nuo Euclid Ave. ant Hillsboro kelio — 2 miegamieji žemai, 2 viršuje.

Dvi vonios, dvi virtuvės, rūšys, 3 garažai, prie Lake Shore ir E. 171 gt.

Netoli Šv. Jurgio parapijos, švarus 2 dviejų šeimų namas.

Penkių šeimų ir vienos krautuvės apartamentas Euclid Beach rajone.

Mums labai reikia vienos šeimos gero namo apie Eddy Rd. Jei kas norėtų parduoti, prašau paskambinti.

Norintieji pirkti ar parduoti prašau paskambinti į **EAST SHORE REALTY** Juozas Mikonis — Realtor United Multiple Listing Service

780 E. 185 gt. IV 1-6900 KE 1-2190

• **Surrealizmas šiandien,** tokiu pavadinimu Clevelando Meno Muziejuje atidaroma tarpt. meno paroda birželio 23 d. Paroda tęsis iki rugsėjo 13 d.

Parodoje dalyvauja Renė Margritte (Belgija), Paul Delvaux (Belgija), Balthus (Prancūzija) ir Richard Lindner (vokietis, gyv. JAV).

Paveiksai pasiskolinti iš New Yorko meno galerijų ir privačių meno mėgėjų.

J. P. MULL-MULIOLIS REALTOR

Šv. Jurgio parapijoje

1 šeimos, 7 kamb., graži virtuvė, geras gazo pečius, kilimai, dvigubi alum. langai, 2 garažai, didelis kiemas. Arti mokyklos ir bažnyčios.

2 šeimų 5-4, švarus, gerame stovyje. Garažas. \$12,000.

1 šeimos, 6 kambarių. \$10,700.

3 š. 6 garažai, \$12,800.

2 šeimų 5-4 ir 6 kamb. 1 š. ant 1 sklypo arti šv. Vito. \$16,300.

2 šeimų 6-6, \$12,600.

Investavimui

6 š. mūras, nuoma \$400, gerame stovyje, \$25,500.

E. 147 — Lake Shore Blvd.

1 š. 4 mieg., arti ežero, palūdimys, \$14,000.

South Euclid

Puikus 4 mieg. 6 metų 1 š. mūrinis, didelis sklypas, vaismedžiai, \$33,000.

Lietuviai bendradarbiai: **Alg. Dailidė, John Lorenz ir Ant. Mikoliūnas** 13229 Superior Ave.

UL 1-6666

SAVININKAS PARDUODA NAMĄ

MORINIS. Pirmame aukšte — svečių kamb. su židiniu, valgomas, virtuvė, 2 miegamieji ir vonia. Antrame aukšte — 1 didelis miegamasis ir 1/2 vonios kamb. Erdvus rūšys. Kilimai, dvigubi langai, užuolaidos, tinklinės durys ir langų pakaitalai, 2 automobiliams garažas su pasikeliančiomis durimis. Žemi mokestiai. Netoli Naujosios parapijos.

Teiraukitės ar ateikite pasižiūrėti kiekvieną dieną tarp 1 val. p. p. iki 5 val. p. p. (be agentų).

19716 Arrowhead Ave.

Tel. KE 1-2497

SAVININKAS PARDUODA NAMĄ

1 šeimos, 6 kamb. Neff Rd., medinis, 2 automobilių mūrinis garažas.

Teirautis tel. IV 6-1885.

(70-72)

PARDUODAMAS NAMAS

E. 87 gt., į šiaurę nuo Superior Ave. Gerame stovyje 4 miegamųjų namas su modernia vonia, tik įrengtu gazo pečiu, variniais vamzdžiais. Garažas. Visi prabangaus namo patogumai nž naują šiame rajone kainą — \$11,800 greitam pardavimui. Geros išsimokėjimo sąlygos.

Elmer Seidman

Tel. LA 1-5024

WESTSIDE REALTY

(69-71)

PARDAVIMUI

Du, po 2 miegamuosius, namai ant skirtingų sklypų. Naujosios parapijos rajone.

Teirautis 18601 Underwood Ave. (69-71)

Vernon Stouffer, Stouffer'io bendrovės prezidentas ir Mervin France, Society National Bank prezidentas, studijuoja brėžinius estradai, kurioje Clevelando orkestras koncertuos birželio 21 d. (sekmadienį) Zoologiniame sode (5 - 6:30 val. p.p.). Abi tos bendrovės globoja šį nemokamą koncertą.

NORINTIEJI APSIDRAUSTI,

pasinaudokite mūsų patarnavimu visais draudimų reikalais, kaip automobilių, gaisro, gyvybės, įvairių vertybių, lignonės ir kt.

Kreipkitės į lietuvių agentus V. GIEDRAITĮ ar Z. OBELENĮ. atstovaujančius draudimo bendrovę NATION-WIDE CO.

V. GIEDRAITIS

Telef. 944-6835

NATIONWIDE

Mutual Fire Insurance Co.

Life Insurance Co. Mutual Insurance Co.

Home Office, Columbus, O.

Z. OBELENIS

Telef. 881-7741

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• Amerikos Lietuvių Taryba birželio 26, 27 ir 28 d.d. JAV sostinėje Washingtone, D. C., Shoreham viešbutyje šaukia Lietuvių Kongresą, kurio tikslas yra pademonstruoti mūsų vieningą nepalaužiamą nusišaltimą kovoti dėl Lietuvos išlaisvinimo ir savo pageidavimus pareikšti JAV vyriausybei.

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Centro Valdyba, kaip ALT-bos narys, pritardama šiam Kongresui, kviečia Sąjungos skyrių vadovybes paraginti savo narius galimai skaitlingiau dalyvauti šioje reikšmingoje lietuvių demonstracijoje. ALTs Centro Valdyba

• Asmenys, kurie turėjo turto Lietuvoje ir eilėje kitų valstybių, jų tarpe Vokietijoje, Lenkijoje, Latvijoje, ir to turto neteko II Pasaulinio karo pasėkoje bei tuo metu buvo Amerikos piliečiai, gali reikalauti atlyginimo.

Atlyginimą numato Amerikos įstatymas "The World War II Claims Act (Public Law 87-846, approved October 22, 1962)".

Reikalavimus atlyginti reikia įteikti iki 1964 m. liepos 15 dienos. Pasiūkimų ir formų (FCSC Form 846) prašyti ir užpildytus reikalavimus įteikti Foreign Claims Settlement Commission of the United States, Washington, D. C. 20579.

FORTEPIJONO MOKINIŲ REČITALIS

Nijolės Ulėnienės fortepijono mokinių rečitalis įvyko birželio 5 d. jos studijos patalpose, Plainview, Long Island, N. Y. Programoje pasirodė individualiai ir grupiniai besimokantys jaunuoliai. Grupinis piano mokymo metodas yra gan naujas. N. Ulėnienė su šiuo metodu susipažino Columbia Universitete, New York, kur mokėsi pas šio metodo išradėją dr. Robert Pace. Šis grupinis piano mokymo būdas gali būti labai efektingas ir stimuliuojantis, jeigu grupėje yra vienodo amžiaus jaunuoliai, ir ypatingai vertas nedrąsiems vaikams, kurie įgauti pasitikėjimo skambindami prieš grupę.

Programoje skambino duetas, savo kompozicijas ir solo įvairaus amžiaus ir pažangumo mokiniai. Gražiai dalykų išpildyme matėsi mokinių darbas ir kuopštus pasiruošimas. Iš visų mokinių daugiausia pažangūs technikoje ir interpretacijoje buvo Kristina Garunkštytė, kuri su pasitikėjimu išpildė Mozarto ir Chopino kūrinius. (Ž)

Nijolės Ulėnienės piano studijos mokiniai po gražiai pavykusio rečitalio savo mokytojai įteikė gėlių puokštę. Nuotraukoje N. Ulėnienė (vidury) tarp savo studijos mokinių.

• Antano Smetonos monografiją užsiprenumeravo Kęstutis Miklas ir Vladas Vasikauskas iš New Yorko ir Edvardas Karnėnas iš Clevelando.

SVARBU MERGAITĖMS IR JŲ TĖVAMS

Dainavos mergaičių stovyklą veda Nekaltai Pradėtosios Marijos Seserys, kurios jau keliolika metų sėkmingai auklėja mergaites vasaros stovyklose. Pagrindinis tikslas yra ne tik sudaryti sąlygas mergaitėms išvykti iš miesto dulkinų gatvių į gamtą, bet poilsio ir žaismo darnume skiepyti katalikišką ir tautišką dvasią mūsų jaunimui bei padėti ugdyti charakterį.

Stovyklos programa yra iš anksto gerai išplanuota ir pritaikyta to amžiaus mergaitėms, nes kaip psichologai sako, jaunuoliai turi turėti tinkamas sąlygas reikštis, parodyti ir ugdyti savo sugebėjimus.

Į programą įtraukta: dainos, šokiai, žaidimai, lietuvių kalbos ir literatūros programėlės, rankdarbiai, laužai, linksmavakariai ir t.t. Paprastai stovyklautojos neturi per daug laiko nuobodžiauti.

Adresas: 15100 Austin Rd., Manchester, Mich.

Chicagoje kreiptis: S. Endrienienė, 6914 S. Talman Ave. Tel. WA 5-2221.

MOKSLUS BAIGUSIŲJŲ PAGERBTUVĖS TORONTE

Toronto lietuvių studentų klubas birželio 12 d. prisikėlimo parapijos patalpose suurošė baigusiems aukštuosius mokslus pagerbtuves. Be baigusiųjų, kuriems buvo paruoštas atskiras stalas, dalyvavo nemažai mokslus einančio jaunimo, o taip pat ir senesnės kartos svečių bei organizacijų atstovų.

Mokslus šiais metais baigė: A. Aleknavičiūtė — general arts and science fakultetą, S. Kazlauskas — odontologiją, L. Kuolaitė — mediciną, A. Šapokaitė — odontologiją, V. Černiauskas — architektūrą, S. Vėlyvytė — general arts and science fakultetą, I. Vaitkutė — fizioterapiją, M. Mikelėnaitė — college of education, V. Šernas — inžineriją (Master science degree), P. Šernas — inžineriją, D. Meilutė — college of art 4-rių metų kursą, L. Barcevičiūtė — Gail. seserų mokyklą, D. Mockutė, Sapijonaitė ir Nekrošius — mokytojų seminarijas.

Baigusiems buvo paruoštos kuklios dovanėlės, kurias įteikė konsulas dr. J.

CHICAGIŠKĖS NUOTRUPOS

Birželio įvykių minėjimas 13 d. sutraukė apypilnę Jėzuitų Jaunimo Centro sąlg. Kalbėjo gen. konsulas dr. P. Daužvardis ir dr. T. Remeikis. Meniniai ALT Chicago skyriaus suruoštą minėjimą trėmė aktorius A. Dikinis ir solistė D. Stankaitytė. Pravedė J. Skorupskas.

Ta pačia proga Illinois gubernatorius Otto Kerner (dem.) išleido proklamaciją, kurios diplomatiškas turinys verčia skaitytojus kraipyti galvas ir kelia klausimą, kam ji iš viso reikalinga. Proklamacija pasirodė tik lietuviškuose laikraščiuose, kur mes pasisakome daug aiškiau negu Kerner:

"Kadangi ALT perspėja, jog Amerikos žmonių taikos troškimas gali pažeisti atsargumą jų santykiuose su kitomis labiau ciniškomis ir žiauriomis pasaulio jėgomis... aš, Otto Kerner, ... prašau, kad mūsų piliečiai, ypač lietuvių kilmės, stovėtų prieš nežmoniškus ir apgaulingus veiksmus, kada tik ir kur galima, su vilnimi, kad apsisprendimas ir laisvė būtų atstatyta viso pasaulio žmonėms ir tautoms." Oh, brother!

Tą patį savaitgalį Chicagoje lankėsi ir savuosius pamokino Sovietų Sąjungos ambasados antrasis sekretorius Vytautas Zenkevičius.

Grįžtant prie žuvusių... Kaip žinia, Chicago lietuvių operos valdyba ateinančių metų gegužės 20 dieną žuvusių už Lietuvos laisvę partizanų paminės labai iškilmingu koncertu, kuriame bus išpildytas išpildingas G. Verdi Requiem ir specialiai vienam mūsų kompozitoriaus rašoma kantata. Koncerte dalyvaus simfoninis orkestras, solistai ir didelis jungtinis choras. Koncertui gauta nauja McCormick Place salė, talpinanti penkis tūkstančius žmonių. Salės nuoma 2,500 dol. (Turint galvoje vietų skaičių ji atsieina pigiau negu Marijos Aukšt. Mokyklos salė). Pritarimo tokiam koncertui esama jau dabar. 400 dol. auka jo rengimą parėmė F-mos DAINA savininkai Semėnai. Repeticijoms jau gerokai pažengta pirmyn.

Prisimenant mirusius... Dr. Julius Kaupo raštai bus išleisti dviem tomis. Pirmame bus jo dr. Krapštukas pragare ir novelių rinkinys, antrame krikto raštai, apybraižos, kai kurie literatūriniai vertinimai laiškei ir biografinės žinios. Esamomis sąlygomis toks pomirtinis knygų išleidimas užtrunka ilgokai. Antano Škėmos raštų, kurių turėtų būti trys tomai, pirmoji knyga, apimanti rašytojo prozos veikalus, jau turėjo pasirodyti, tačiau atsirado klitčių spaustuvėje.

Žmuidzinas ir ta pačia progą pasakys visa eilė kalbų su gražiausiais linkėjimais jų asmeninei ir kartu Lietuvos ateičiai.

Pagerbtuves pravedė studentų sąjungos vicepirm. R. Staškevičius. P

• Genutė Giedraitytė, dainiškioji Vyčių choro dainininkė ir pranešėja, pradėjo dirbti šv. Antano taupymo ir skolinimo bendrovėje, Cicero, Ill., pono Juozo F. Gribausko sekretorės pareigose.

PHILADELPHIA

ĮVYKSTA ŠAUNI LIETUVIŲ DIENA

Gražusis vasaros metas visus vilioja išeiti į žalumų pasipuošusių gamtą ir palikus tvankų didmiesčių orą ir triukšmą dvasiniam atsigalvinti. Tokią išvyką į laukų žalumus organizuoja Philadelphia lietuvių bendruomenė, pasitalkindama būrį kitų vietos lietuvių sambūrių atstovų birželio 21 d., Čepo sode, Belmaw vietovėje, 121 Stanley Ave., N. J., kad sklandžiau Lietuvių Dienos pikniką pravedus.

Ši plačiu mastu organizuojama Lietuvių Diena bus didinga ir programos apimtimi įdomi, plis skambios lietuvių dainos, gerės simės tautiniais šokiais, garsiakalbiai skleis rinkinių muzikos plokštelių garsumą, o šokiams gros geras orkestras. Bus šokių varžybos ir kt. Prityrusios šeiminių parapijos bažnyčioje buvo aukojamos mišios už mirusį Lietuvos Respublikos prezidentą Ant. Smetoną. Dėl susidėjusių nepalankių aplinkybių šv. mišių nebuvo aną kartą, kai Bostone buvo surengta gražiai pasisekusi velionio prezidento 20 metų mirties sukakčiai skirta akademija.

Nors birželio 14 d. nuo pat ryto buvo saulėta ir šilta, šv. Petro bažnyčia buvo apypilnė. Šv. mišias atnaušavo ir pamokslą pasakė kun. Kontautas. Ypačiai nuotaikingai ir jautriai mišias giedojo parapijos choras, kurio ilgametis vadovas yra komp. Jer. Kačinskas.

BOSTON

• Saulė Radziulytė, gyvenanti vakariniame Hartforde, Conn., baigdama Hartfordo Universiteto Meno mokyklą, laimėjo aukščiausią pripažinimą — Top Art School Award. Tą žinią, straipsnio antraštę surinkdamas didelėm raidėm, birželio 4 d. paskelbė ir The Hartford Courant.

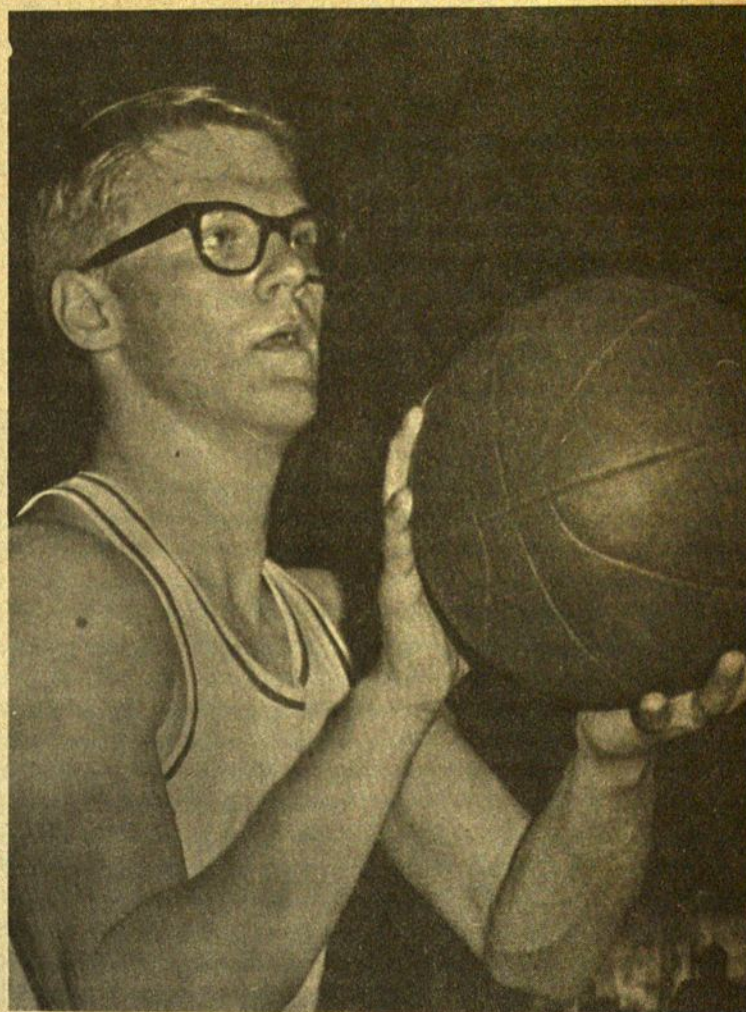
Saulė Radziulytė Hartfordo Universiteto Meno mokykloje mokėsi penkis metus. Studijų baigimo iškilnėse ją pristatė Gadney Bunce ir pareiškė, kad aukščiausias žymuo jai Universiteto duodamas "už nuolatinį puikumą (consistent excellence) visose jos studijose".

MIŠIOS UŽ PREZIDENTĄ A. SMETONĄ

Birželio 14 d., 10 val. ryto, So. Bostono liet. šv. Petro parapijos bažnyčioje buvo aukojamos mišios už mirusį Lietuvos Respublikos prezidentą Ant. Smetoną. Dėl susidėjusių nepalankių aplinkybių šv. mišių nebuvo aną kartą, kai Bostone buvo surengta gražiai pasisekusi velionio prezidento 20 metų mirties sukakčiai skirta akademija.

Nors birželio 14 d. nuo pat ryto buvo saulėta ir šilta, šv. Petro bažnyčia buvo apypilnė. Šv. mišias atnaušavo ir pamokslą pasakė kun. Kontautas. Ypačiai nuotaikingai ir jautriai mišias giedojo parapijos choras, kurio ilgametis vadovas yra komp. Jer. Kačinskas.

JIE GINS LIETUVIŠKAS SPALVAS AUSTRALIJOJE

Valteris Bazėnas, Waterburio LSK Gintaras. Gynikas. Ūgis: 6'1". Svoris: 176 svarų. Gimęs 1946 m. rugpjūčio 11 d. Jauniausias rinktinės dalyvis. Lanko Naugatuck aukštesniąją mokyklą. Žaidžia mokyklos krepšinio komandoje (kapitonas). Būdamas dideliu šachmatų mėgėju, vadovauja mokyklos šachmatų klubui.

V. Plodžinsko nuotrauka

• Krepšinio išvykos į Australiją įvykdymui dar reikia nemažos pinigų sumos. Išvykos organizacinis komitetas pakartotinai kreipiasi ir maloniai prašo visų lietuviškųjų organizacijų bei pavienių asmenų aukomis paremti išvykos organizavimą. Už kiekvieną auką iš anksto širdingai dėkojama. Auką prašoma siųsti organizacinio komiteto išdėtininko adresu: V. Grėbliūnas, 6941 S. Washenaw Avenue, Chicago, Ill. 60629.

• Rochesterio, N. Y. lietuvių entuziaztingai remia krepšinio žygį į Australiją. Iki šiol jau surinkta daugiau 200 dolerių aukų. Aukų rinkimą vykdo vietos sporto klubas Sakalas, vadovaujant A. Grybauskui.

• Krepšinio rinktinės atsisveikinimo rungtynės Chicagoje bus VI. 28 Brother Rice mokyklos salėje, prie 99-osios ir S. Crawford (Pulaski) gatvių. Rinktinė žais prieš sustiprintą Chicago AAU lygos meistrę — Capitol Federal Blue Chips komandą. Priežaismyje susitiks Chicago LSK Aro jaunieji ir Cicero (amerikiečių) jaunieji rinktinė. Rungtynių pradžia 2 val. p. p. Atsisveikinimo rungtynių rengimui vadovauja JAV LB Chicago apygardos vicepirmininkas St. Inganais, talkininkaujant LB apylinkėms ir įvairių organizacijų veikėjams.

• Melbourne rungtynių programa yra tokia: liepos 22 d. š. Amerikos lietuvių rinktinė žais prieš Viktorijos valstybės rinktinę, kai priešžaismyje bus vietos krepšinio lygos baigminės rungtynės. Visos rungtynės bus transliuojamos per TV. Liepos 23 d. rinktinė teks žaisti prieš Reno komandą. Liepos 24 d. — poilsio diena ir vakare Melbourne sporto klubo Varpas 15-kos metų sukaustuvinis balius. Šis balius bus ir oficialus krepšinininkų supažindinimas su Melbourne lietuviais. Liepos 25 d. iš ryto išvyka į Geloną už 40 mylių, kur rinktinė treniruotės pobūdžiu sužais su vietos Vyčio krepšinininkais. Vakare bus grįžtama į Melbourne, kur teks žaisti prieš stiprią Church komandą. Liepos 26 d. — lietuvių diena. Žais jaunieji, moterys ir rinktinė prieš vietos Varpą. Liepos 27 d. revanšinės rungtynės prieš Viktorijos rinktinę.

• Š. Amerikos krepšinio rinktinės atvykimui atžymėti yra ruošiami specialia programa, kurios numatoma atspausdinti 30.000 egz. Programoje tilps visų krepšinininkų nuotraukos, aprašymai ir t.t.

Taip Australijoje pradėta garsinti lietuvių krepšinininkų atvykimą...